

Pravijo, da v Velenju ni žensk in da je zaradi strukture zaposlenih v rudniku, kjer dela večina moških, mlado rudarsko mesto — mesto v katerem prevladuje moški spol. Do nedavnega je bilo res, da je Velenje bilo v Sloveniji edino mesto, ki je imelo moško večino. Po zadnjih podatkih pa so tudi v Velenju letos ženske prišle v večino. Velenjčanov je zdaj 10.065, od tega 5.032 moških in

5.033 žensk. Torej razvoj, ali kakor pravimo naravni prirastek, le ne stagnira. V dvajsetih letih se je v Velenju povečalo število prebivalcev za okoli 7.000 ljudi. Pred leti smo računali, da bo Velenje v tridesetih letih doseglo 35 tisoč prebivalcev.

ALI SO SE URBANISTI USTELI?

Spričo težav, ki so nastale po ukinitvi gradnje EKK smo bili v obdobju, ko je bilo potrebno ves razvoj

preusmeriti. Kazno je bilo, da Velenje nima več nobene perspektive. Iz teh težav pa smo v zadnjem času že prišli in Velenje bo imelo predvidenih 35 tisoč prebivalcev. Res je, da bo razvoj zmernejši. Zadnji podatki, ko je Velenje doseglo 10 tisoč prebivalcev, pa kažejo, da razvoj Velenja ni zastal, saj se mesto približalo srednjim slovenskim mestom.

V krajevnem analu bo leto 1967 posebej označeno. Velenje je tega leta dobilo desetstisočega prebivalca.

ŠALEŠKI IRUDAR

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VELENJE

12. oktober 1967 — LETO III. — ŠT 17 (57) — Cena 30 par (30 S-din) — Poštnina plačana v gotovini.

ZDRAVSTVENA DOMOVA IZ VELENJA IN MOZIRJA BODO ZDRUŽILI

Zakon o organizaciji zdravstvene službe v Sloveniji, ki so ga sprejeli aprila letos, je vzbudil živahne razprave v vseh zdravstvenih zavodih, posebno pa še v zdravstvenih domovih, ki morajo prilagoditi svoje poslovanje določilom zakona do konca leta.

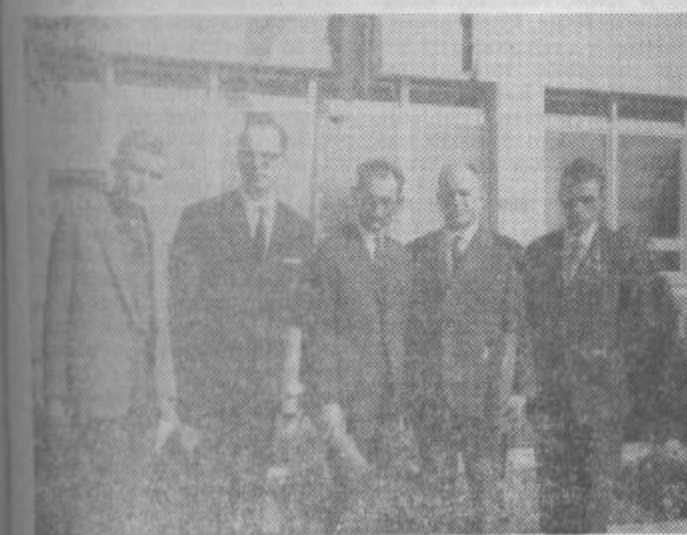
Zdravstvenim domovom zakon še posebej določa tudi območja v katerih se lahko ustanovi zdravstveni dom. Zdravstvena doma ni mogoče ustanoviti, če je na območju manj kot 40 tisoč prebivalcev.

Varujmo stvari pred požari

V času požarno-varnostnega tedna, ki je bil od 23. septembra do 1. oktobra v vsi Sloveniji, je občinska gasilska zveza Velenje izvršila celotni program dela za povečanje požarne varnosti. Vsa gasilska društva so na območju občine izvršila po svojih zmogljivostih požarno varnostne preglede vseh objektov, ki so predmet požarne varnosti. Posušili so večjo skrb vzgoji gasilskih kadrov s posvetom podčastnikov, strojnikov in ostalega operativnega članstva. Seznanjali so prebivalstvo v preventivni ukrepi za preprečitev nastanka požarov z raznimi opozorilnimi letaki in letaki. Pregledali in preizkusili so vodovodno hidrantsko omrežje. Imeli so praktične gasilske vaje. Priredili pa so tudi tekmovanje desetih. Tako je bilo tekmovanje mladine in pionirjev v Bevcu, kjer je uveljavilo 14 desetih pionirjev in 4 desetine mladincev, ki so dosegle v akademskih disciplinah viden napredek in dober uspeh. Tekmovanje žensk desetih je bilo v Saleku, kjer je uveljavilo 5 desetih pionirjev in 5 desetine mladincev, ki so dosegle v akademskih disciplinah viden napredek in dober uspeh.

Za zaključek gasilskega požarno-varnostnega tedna pa je občinska gasilska zveza Velenje organizirala tekmovanje članskih desetih in Velenju. Na tem tekmovanju so bili v posameznih gasilskih strokovnih in športno-tehniških disciplinah doseženi zadostni rezultati, tako posameznikov kot celotnih desetih, kar dokazuje, da so društva usposobila svoje članstvo za hitro, strokovno in uspešno delovanje ob priliki požarnih ali drugih elementarnih nesreč.

KAJUHOVI NAGRAJENCI

Komisija za Kajuhove nagrade je letos podelila pet nagrad. Na slavnostni seji splošnega zbora občinske skupščine je predsednik Peter Krapež izročil nagrajencem diplome in nagrade.

- Kajuhovo nagrado za leto 1967 so dobili:
  - ODRED TABORNIKOV PUSTEGA GRADU IZ SOSTANJA, 1.500 N-din, za uspešno in množično delovanje na področju vzgojno družbene dejavnosti.
  - MILIGOJ JARNOVIC, predmetni učitelj za telesno vzgojo, v pokoju, iz Soštanja, 1.000 N-dinarjev, za prostovoljno telesno-vzgojno delo med mladino.
  - LUDVIK GLAVNIK, uslužbenec iz rudnika lignita Velenje, 800 N-dinarjev, za dolgoletno uspešno prostovoljno delo na področju kulturno-prosvetne dejavnosti in oblikovanja učnih družbenih odnosov.
  - JOZE MELANSEK, vodja podružnične šole v Belih vodah, 800 N-dinarjev, za desetletno prostovoljno družbeno aktivnost v krajevni skupnosti in šolskem okolju.
  - TOMO HUDOLETNIK, tajnik občinskega odbora Rdečega križa, 900 N-dinarjev, za dvajsetletno prostovoljno humano delo na področju rdečega križa, zdravstva in socialnega varstva.

stavniki obeh občinskih skupščin. Imenovali so posebne komisije, ki so ločeno in skupaj obravnavale predlog o združitvi obeh domov, pozneje pa še osnutek predloga o organizaciji izven bolnišnične službe, ki ga je pripravil medobčinski zdravstveni center v Celju. Komisije so se strinjale, da se zdravstvena domova Mozirje in Velenje združita.

Predlog komisij sta sprejela tudi sveta v obeh zdravstvenih domovih. Za združitve velenjskega in mozirjskega zdravstvenega doma so se odločili po vsestranski razcembli in v skladu s perspektivnim razvojem zdravstvene službe v obeh občinah. Zanimivo je, da je za to območje že bil skupni zdravstveni dom. Tega pa so pred leti ukinili, ko so decentralizirali zdravstveno službo in iz nekdanjega okrajnega zdravstvenega doma v Soštanju ustanovili šest drugih samostojnih zdravstvenih zavodov. Te pa so leta 1962 zopet združili v dva zdravstvena domova v Mozirju in Velenju.

Ceprav bodo morali zaradi zakonskih predpisov združiti oba zdravstvena domova, pa vendar analize kažejo, da bo zdravstvena služba na našem območju lahko boljše organizirana in bo nudila zavarovancem še več zdravstvenih storitev z enakimi ali celo manjšimi obremenitvami sklada za zdravstveno zavarovanje. Predvideva združitve bo pozitivna in v dobro zavarovancev.

Predlog o združitvi so predali tudi obema občinskima skupščinama, ki so pristojne odločiti o mreži zdravstvenih zavodov.

AVTO, KI NI VEČ AVTO

Stoji, stoji tam avto star... spominja me na starega izmoganega izvoščka, ki je vse življenje krepko prevažal tovore, da o ljudeh sploh ne govorimo. Bog si ga vedi koliko in kakšne ljudi je že prepeljal, sedaj pa ne more nikamor več. Obstal je, izluzane gume ima prilepljene na novi asfalt. Vsakdo se ozre za njim ali pa tudi ne. Otroci bi se ga že davno lotili od znotraj, vendar pa je še toliko trden, da ne odpre svojih škripajočih vrat. Obstal ali »umrl« je na neprimernem mestu, sredi modernega okolja novih stanovanjskih blokov in modernih trgovin, kjer s svojo podobo opozarja in opominja, češ: »Ali me ne boste spravili na mesto, ki mi pripada, to je na odpad!« Stara »Olimpia«, ki ni več nič kaj bleščeča in imenu svojemu podobna, je »parkirana« že več kot leto dni na asfaltni ploščadi pred moderno samopostrežno trgovino »Meso-Delikatosa« in se ne premakne nikamor. Prostor je sicer javen, vendar za take vrste garažiranja tudi ni namenjen. Morda pa se že tudi pri nas pojavlja moderen »običaj«, ko lastnik svoj dosluženi avto prepusti cesti in zobu časa...

V ENEM LETU LAHKO KONČATE DVA RAZREDA OSNOVNE SOLE!

Delavska univerza Velenje podaljšuje vpisovanje v 7. razred do 20. oktobra 1967. Ne zamudite priložnosti. Za pridobitev vsakršne kvalifikacije je treba imeti končano osemletko.

Med tednom je bilo še več prireditve. Gledališka predstava Hlapca Jerneja je bila v Pesju in Smartnem ob Paki, ki so jo uprizorili člani DPD Svobode iz Pesja. Soštanjška godba Zarja je imela v Topolšici promenadni koncert.

CESTE DO GORENJA NISO ODPRLI

Največ prireditev je bilo v soboto, 7. oktobra. Pri spomeniku na Cesti talcev v Soštanju je bila spominska komemoracija. Govoril je Martin Prižliček, predsednik krajevnega odbora SZDL. Zlasti se je spomnil desetih talcev, ki so jih Nemci ubili na tem mestu, po uspelem partizanskem napadu na Soštanj. V programu so sodelovali učenci osnovne šole. Igrala delovna učenci osnovne šole. Igrala delovna učenci osnovne šole. Igrala delovna učenci osnovne šole.

SLAVNOSTNA SEJA

Slavnostno sejo so končali s podelitvijo Kajuhovih nagrad, ki so jih dobili: odred tabornikov Pustega gradu iz Soštanja, Miligoj Jarnovic iz Soštanja, Ludvik Glavnik iz Velenja, Joze Melansek iz Belih vod in Tomo Hudoletnik iz Soštanja.

Na sklepnih prireditvi v Belih vodah so nastopili pevci zbora Kajuh, godbeniki Zarje in recitatorji

LEPO SMO PROSLJAVLJALI OBČINSKI PRAZNIK

SVEČANO SMO SE SPOMNILI NA DOGODEK PRED ŠESTINDVAJSETIMI LETI, KO SO BORCI PRVEGA STAJSKEGA BATALJONA 8. OKTOBRA 1941 NAPADLI IN OSVOBODILI SOSTANJ — PRVO MESTO NA SLOVENSKEM.

Letos smo v velenjski občini res svečano proslavili občinski praznik. Praznovanje je trajalo ves teden.

UPOKOJENCI IMAJO SVOJ DOM

V nedeljo, 1. oktobra so v Velenju odprli nov dom upokoencev, ki ima 23 dvosobnih stanovanj, klubski prostor in uradne prostore. Ko je ob otvoritvi doma govoril Franjo Stanovšek, je povedal, da je bila to dolgotrajna želja upokoencev. S pomočjo občinske skupščine in nekaterih delovnih organizacij, zlasti rudnika lignita, so v Velenju zgradili upokoencev dom, ki velja 180 milijonov starih dinarjev. Dom je zgradilo gradbeno podjetje »Vegrad«.

LIKOVNE RAZSTAVE AMATERJEV

Na začetku tedna so v Belih vodah odprli razstavo amaterskega slikarja Jožeta Svetlina—Taja, učitelja iz Zavodnja. Na otvoritvi razstave v Soštanju je predsednik DPD Svobode Miro Podlesnik dejal: »Veselimo se vsakega likovnega umetniškega ustvarjalca, najsi bo akademsko izobraženega ali nedarjenega amaterja. Vsak po svoje in na svoj način doprinese k množičnejšemu osveščanju v prid vrednotenja umetniške lepote.«

CESTE DO GORENJA NISO ODPRLI

Nepozabno je bilo za vse, ki so bili tega dne v sončnih Belih vodah, ko je dolga kolona avtomobilov pripeljala v vas. Bele vode pa so bile okrašene kot še nikoli.

SLAVNOSTNA SEJA

Slavnostno sejo so končali s podelitvijo Kajuhovih nagrad, ki so jih dobili: odred tabornikov Pustega gradu iz Soštanja, Miligoj Jarnovic iz Soštanja, Ludvik Glavnik iz Velenja, Joze Melansek iz Belih vod in Tomo Hudoletnik iz Soštanja. Pred to so izvedli kulturni program, pri katerem so sodelovali recitatorji, pevci zbora Kajuh in godba na pihala Zarja, pionirji iz Belih vod pa so odkrili spomenik partizanskemu pesniku in narodnemu heroju, Karlu Destovniku—Kajuhu.

NEPOZABNO SREČANJE BORCEV

V velenjskem gradu so v soboto popoldne odprli oddelek NOV, s posebno sobo Tomšičeve brigade. Na gradu se je zbralo več kot dva tisoč ljudi. Med gosti pa so bili Vida Tomšič, Franc Leskošek—Luka, Vlado Mišica—Miha in drugi.

LEPO SMO PROSLJAVLJALI OBČINSKI PRAZNIK

Slavnostno sejo so končali s podelitvijo Kajuhovih nagrad, ki so jih dobili: odred tabornikov Pustega gradu iz Soštanja, Miligoj Jarnovic iz Soštanja, Ludvik Glavnik iz Velenja, Joze Melansek iz Belih vod in Tomo Hudoletnik iz Soštanja. Pred to so izvedli kulturni program, pri katerem so sodelovali recitatorji, pevci zbora Kajuh in godba na pihala Zarja, pionirji iz Belih vod pa so odkrili spomenik partizanskemu pesniku in narodnemu heroju, Karlu Destovniku—Kajuhu. Praznovanje v Belih vodah, ki je bilo res skrbno pripravljeno, se je zaključilo v veselem razpoloženju.

LEPO SMO PROSLJAVLJALI OBČINSKI PRAZNIK

Slavnostno sejo so končali s podelitvijo Kajuhovih nagrad, ki so jih dobili: odred tabornikov Pustega gradu iz Soštanja, Miligoj Jarnovic iz Soštanja, Ludvik Glavnik iz Velenja, Joze Melansek iz Belih vod in Tomo Hudoletnik iz Soštanja. Pred to so izvedli kulturni program, pri katerem so sodelovali recitatorji, pevci zbora Kajuh in godba na pihala Zarja, pionirji iz Belih vod pa so odkrili spomenik partizanskemu pesniku in narodnemu heroju, Karlu Destovniku—Kajuhu.

LEPO SMO PROSLJAVLJALI OBČINSKI PRAZNIK

Slavnostno sejo so končali s podelitvijo Kajuhovih nagrad, ki so jih dobili: odred tabornikov Pustega gradu iz Soštanja, Miligoj Jarnovic iz Soštanja, Ludvik Glavnik iz Velenja, Joze Melansek iz Belih vod in Tomo Hudoletnik iz Soštanja. Pred to so izvedli kulturni program, pri katerem so sodelovali recitatorji, pevci zbora Kajuh in godba na pihala Zarja, pionirji iz Belih vod pa so odkrili spomenik partizanskemu pesniku in narodnemu heroju, Karlu Destovniku—Kajuhu.

LEPO SMO PROSLJAVLJALI OBČINSKI PRAZNIK

Slavnostno sejo so končali s podelitvijo Kajuhovih nagrad, ki so jih dobili: odred tabornikov Pustega gradu iz Soštanja, Miligoj Jarnovic iz Soštanja, Ludvik Glavnik iz Velenja, Joze Melansek iz Belih vod in Tomo Hudoletnik iz Soštanja. Pred to so izvedli kulturni program, pri katerem so sodelovali recitatorji, pevci zbora Kajuh in godba na pihala Zarja, pionirji iz Belih vod pa so odkrili spomenik partizanskemu pesniku in narodnemu heroju, Karlu Destovniku—Kajuhu.

LEPO SMO PROSLJAVLJALI OBČINSKI PRAZNIK

Slavnostno sejo so končali s podelitvijo Kajuhovih nagrad, ki so jih dobili: odred tabornikov Pustega gradu iz Soštanja, Miligoj Jarnovic iz Soštanja, Ludvik Glavnik iz Velenja, Joze Melansek iz Belih vod in Tomo Hudoletnik iz Soštanja. Pred to so izvedli kulturni program, pri katerem so sodelovali recitatorji, pevci zbora Kajuh in godba na pihala Zarja, pionirji iz Belih vod pa so odkrili spomenik partizanskemu pesniku in narodnemu heroju, Karlu Destovniku—Kajuhu.

LEPO SMO PROSLJAVLJALI OBČINSKI PRAZNIK

Slavnostno sejo so končali s podelitvijo Kajuhovih nagrad, ki so jih dobili: odred tabornikov Pustega gradu iz Soštanja, Miligoj Jarnovic iz Soštanja, Ludvik Glavnik iz Velenja, Joze Melansek iz Belih vod in Tomo Hudoletnik iz Soštanja. Pred to so izvedli kulturni program, pri katerem so sodelovali recitatorji, pevci zbora Kajuh in godba na pihala Zarja, pionirji iz Belih vod pa so odkrili spomenik partizanskemu pesniku in narodnemu heroju, Karlu Destovniku—Kajuhu.

LEPO SMO PROSLJAVLJALI OBČINSKI PRAZNIK

Slavnostno sejo so končali s podelitvijo Kajuhovih nagrad, ki so jih dobili: odred tabornikov Pustega gradu iz Soštanja, Miligoj Jarnovic iz Soštanja, Ludvik Glavnik iz Velenja, Joze Melansek iz Belih vod in Tomo Hudoletnik iz Soštanja. Pred to so izvedli kulturni program, pri katerem so sodelovali recitatorji, pevci zbora Kajuh in godba na pihala Zarja, pionirji iz Belih vod pa so odkrili spomenik partizanskemu pesniku in narodnemu heroju, Karlu Destovniku—Kajuhu.

Prisilna uprava - nasprotje samoupravne družbe

Tajnik centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije Marjan Rožič je izjavil, da je prisilna uprava državna oblika ovliranja samoupravljanja. Njeni pobudniki so po navadi tiste sile, ki niso sposobne, da bi se znašle v zapletenih pogojih reforme.

Na prošnjo sodelavca Tanjuga, da bi našel za bralce podeželskega tiska povedal svoje mnenje o vse pogostejšem uvajanju prisilne uprave, je tovariš Rožič najprej pripomnil, da so se v zadnjih letih pri nas izvršile velike spremembe v družbeno-ekonomskem sistemu, kar se je posebno pokazalo v nadaljnjem uveljavljanju samoupravljanja in reforme. V takih pogojih, je poudaril tajnik centralnega sveta, je prisilna uprava kot pripomoček pri reševanju težav gospodarskih organizacij že zdavnaj prekoračena.

DELAVCEM PRAVILNO POJASNITI

V podjetju »Radiator« v Zrečnjah so sami delavci na referendumu sklenili, da se v njihovem kolektivu uvede prisilna uprava. Morda je to primer, ko si vsi delavci zažele znebiti se odgovornosti, ali pa jim morda niso pojasnili, kaj pomeni uvesti prisilno upravo; vsekakor pa bi se morali vprašati, zakaj v tem primeru delavci niso uporabili svoje normalne samoupravne pravice in dolžnosti, ne pa se odločili za prisilno upravo.

Primer »Niš-Ekspres« spominja na tiste delovne organizacije, kjer so se ljudje razdelili na dve skupini. Obe se sklicujeta na samoupravljanje, v bistvu pa se obe skupini borita za določene prednostne položaje. Če bi tu zmagovalo stališče sindikatov, naj bi se delo bolje organiziralo, odločanje pa preneslo na delovne enote, potem ne bi moglo priti do prisilne uprave. Rožič je mnenja, da bi se tudi v tem primeru in v taki situaciji vsi problemi lahko rešili brez prisilne uprave.

ODPUSTILI SO SAMO DELAVCE

Nesposobnost vodilnih ljudi je tudi glavni vzrok, da se je prisilna uprava uvedla tudi v upravi prehranbenega kombinata Priboj. Če je to točno, ali je tako težko zamenjati nesposobne voditelje? V potrditev odgovora na vprašanje — kaj je bil smisel prisilne uprave v tem primeru — morda povsem zadostne podatke, da je bil prvi korak prisilne uprave ta, da je odpuščeno število delavcev, ne pa tudi administrativno osebje.

Nekaj podobnega je bilo v višegrskem Partizanu. Prvi korak prisilne uprave je bil v tem, da je bilo odpuščenih 35 delavcev. Med njimi so bili tudi taki, ki so resnično bili odveč zaradi zmanjšanja proizvodnje, pa tudi taki, ki so jih imeli za upornike.

Nekaj primerov, ko je celo banka nastopila ultimativno: »Prisilna uprava, šele potem kredit«, zelo zgovorno kaže, kako je institucija prisilne uprave v nasprotju s samoupravnim razvojem naše družbe.

Vsi navedeni in drugi primeri kažejo, da so motivi za uvedbo prisilne uprave zelo različni, skoraj vedno pa sumljivi.

SAMOUPRAVLJANJE JE SPOSOBNO REŠITI NASTALE TEŽAVE

Prisilna uprava je dejansko nož, porinjen v hrbet delavcev, je naglasil tajnik centralnega sveta sindikatov, kajti z ukinitvijo samoupravljanja v delovnih organizacijah pride delavec v tak položaj, da mora ubogati vsako odločbo prisilne uprave. Vsiljuje se načelno idejno-politično vprašanje, ali je samoupravljanje resnično nesposobno reševati probleme

poslovne politike in bistvena vprašanja odnosov v samih delovnih organizacijah? Praksa je najboljša priča, da je samoupravljanje sposobno reševati take probleme, je poudaril tajnik centralnega sveta.

Kakšna je prihodnost prisilne uprave glede na pogoje gospodarjenja, ki jih je uzakonila gospodarska reforma?

V pogojih delovanja zakona tržnega gospodarstva bo več dilem in težav v delovnih organizacijah. Odgovor na tako stanje pa nikakor ne more biti državna intervencija, marveč nadaljnji razvoj samoupravljanja, je odgovoril Marjan Rožič. Z drugimi besedami: če so voditelji podjetja nesposobni, naj jih organi samoupravljanja zamenjajo, če pa so nesposobni organi samoupravljanja, naj kolektiv izvoli druge. Če pa je delovna organizacija prisiljena spremeniti svojo proizvodno orientacijo, tedaj ji morajo pomagati gospodarske zbornice, združenja in podobni kolektivi.

Ali se ne bi z ukinitvijo prisilne uprave odstranila možnost, da skupnost intervenira v tistih primerih, ko gre za širše družbene koristi, je bilo naslednje vprašanje Tanjugovega sodelavca.

Skupnost mora intervenirati, samo na drugačen način, je odgovoril Marjan Rožič. Družba mora sodelovati pri reševanju problemov, ki se postavljajo pred delovne organizacije. Veliko pa je možnosti za drugačno samoupravno intervencijo. To je pomoč komunice in njenih svetov delovnih skupnosti, skupna akcija delovnih svetov sorodnih ali prizadetih podjetij na ožjem ali širšem področju. Vsekakor je nesmiselno, da samoupravljalna družba intervenira tako, da ukine samoupravljanje. Nesprejemljive so tudi razlage, da že izvajanje same reforme odgovarja tvedbi prisilne uprave. Reforma zahteva, da se problemi odločno in urno rešujejo, vendar na temeljih razvoja samoupravljanja. Če pa so v nekaterih delovnih organizacijah taki problemi, ki jih dlje časa ne rešujejo, dajejo pa pobudo za uvedbo prisilne uprave, potem so to predvsem kolektivi, v katerih samoupravni odnosi niso razviti. Po mnenju Marjana Rožiča je uvedba prisilne uprave konkreten primer, da je naša zakonodaja včasih v zaostanku, pa tudi v nasprotju z dejansko doseženo ravni razvoja družbenih odnosov pri nas. Sindikat bo do konca leta pričel ta problem, potem pa bo zavzel svoje stališče v okviru razpravljanja o spremembi odgovarjajočih zakonov, je na koncu dejal tajnik centralnega sveta ZSJ.

...IN DOMOVINI

TRIDESET LET KP HRVATSKE — Na slavnosti seji CK ZK Hrvatske so hkrati slovesno počastili dva pomembna dogodka. Pred 30. leti so ustanovili KP Hrvatske, na čelo komunistične partije pa je prišel takrat tudi tovariš Tito. Na slovesni seji sta govorila dr. Vladimir Bakarić, predsednik CK ZK Hrvatske in predsednik ZKJ Josip Broz-Tito. Tovariš Bakarić je izročil Titu spomenico kot izraz priznanja za njegovo 30-letno revolucionarno delo.

UMRL JE IVAN REGENT — V štirinosemdesetem letu starosti je umrl Ivan Regent, velik revolucionar in publicist. Rojen je bil 24. januarja v Kontovelu pri Trstu. V politično delo se je vključil že z 18. leti. Bil je med ustanovitelji Italijanske KP. Deloval je v Moskvi in Parizu. Bil je član sekretariata Mednarodne rdeče pomoči. V novi Jugoslaviji je pokojni Ivan Regent bil

PRVA KONFERENCA KRAJEVNE ORGANIZACIJE ZKS VELENJE

Komunisti iz osnovnih organizacij Chrom metala, stanovanjskega podjetja, zdravstvenega doma, obeh osnovnih šol, Velme in Bazena, komunalno obrtnega centra, zavoda za zaposlovanje, komunalnega zavoda za socialno zavarovanje, železniškega podjetja in iz terena, so se pred nedavnim zbrali v Velenju na prvo konferenco krajevne organizacije Zveze komunistov.

Namen tega zbora je bil, da bi izvolili organe konference in se pogovorili o bodočih nalogah.

Najprej je povedal nekaj uvodnih misli Edo Centrih. Predvsem se je zadržal pri reorganizaciji in nakazal sodobne pogoje dela Zveze komunistov v mestu Velenju. Komunisti morajo biti prvi seznanjeni o vsakem družbeno-političnem problemu.

Povedal je, da je v naši občini načelno že sprejeta nova organizacijska struktura delovanja organizacije ZK in ugotovil, da bo predlagana organizacija ustrezala razmeram in potrebam v velenjski občini.

Tudi v Velenju, kjer je večje število komunistov, bo osnovna organizacija Zveze komunistov. Tako bodo komunisti iz območja mesta Velenja in iz bližnje okolice, ki se vsi srečujejo s specifičnimi problemi krajevne samouprave, združeni v celoto. V velenjsko organizacijo pa bodo vključeni tudi komunisti iz ukinitvenih osnovnih organizacij ZK, razen svedca tistih komunistov, ki živijo na območju neke druge krajevne skupnosti. Velenjska krajevna organizacija ZK bo torej vključevala komuniste iz komunalno obrtnega centra, Chrommetala, zdravstvenega doma, občinske uprave, obeh osnovnih šol, komunalnega zavoda za soc. zavarovanje, elektro Velenje, zavod za zaposlovanje, Bazena, Velma in iz prejšnje terenske organizacije.

Poleg tega, je povedal Edo Centrih, pa bodo stalni aktivni Zveze komunistov povsod tam, kjer so bile dosedaj osnovne organizacije. Stalne aktivne vodi sekretar, ki ga izvolijo člani ZK v posamezni delovni organizaciji. Komunisti v aktivnih bodo proučevali in zavzemali stališča do posameznih problemov, ki jih bodo ugotovili v delovni organizaciji. Vsi komunisti iz stalnih aktivov pa so povezani v osnovne organizacije, ki so v krajevnih skupnostih.

Krajevna organizacija Zveze komunistov Velenje je matična organizacija za vse komuniste iz stalnih aktivov, ki delajo na območju mesta. Vanjo so vključeni tudi oni komunisti, ki prebivajo na velenjskem območju, ne glede na to, kje so povezani in kje delajo.

Naloga naše organizacije bo, je dejal Edo Centrih, obravnavati idejno-politična vprašanja kraja in krajevne samouprave. Vsi komunisti, ne glede na povezanost, se bodo tako seznanjali s splošnimi in temeljnimi družbenimi problemi in krajevni organizaciji. V naši krajevni organizaciji pa se bo tudi odvijal pro-

ces idejnega izobraževanja komunistov preko razgovorov, predavanj in večernih političnih šol.

Ko je Edo Centrih v svojih uvodnih besedah ocenjeval, kakšni naj bodo sodobni pogoji delovanja Zveze komunistov v Velenju, je pri tem poudaril, da bodo morali vsebinsko in obliko delovanja krajevne organizacije usmeriti tako, da komunisti ne bodo zaprti v ozke, notranje formalistične organizacijske probleme. Obrnjeni bodo morali biti predvsem k osrednjim vprašanjem samoupravljanja, neposredne socialistične demokracije in odnosov med ljudmi.

V razpravi je najprej spregovoril Ivo Malensek. Po njegovem mnenju prejšnja terenska organizacija ZK ni mogla uspešno delati, ker komunisti, ki so bili vključeni v to organizacijo, pogostokrat niso vedeli, do kod segajo njihove pristojnosti. Pojavi, predvsem družbenega značaja, ki so jih večkrat obravnavali, pa so ostali v glavnem samo registrirani, ker so imeli premajhno vplivno moč. Zato je prepričan, da bodo v takšni krajevni organizaciji, kjer bo več komunistov iz različnih področij dela, lahko uspešnejši.

Milan Sterban je povedal, da ob reorganizaciji v ZK ne moremo mimo reorganizacije SZDL, ki je glavni nosilec socialistične demokracije. Po besedah Milana Sterbana so se doslej komunisti slabo vključevali v delo SZDL.

Tudi v socialistični zvezi bodo imeli nove oblike dela. Novim oblikam pa bodo morali dati tudi novo vsebino. To pa je predvsem naloga komunistov, če bi konkretno delali v SZDL, kjer bi s progresivnimi stališči izboljšali delo organizacije.

Reorganizacija Zveze komunistov je nujna posledica razvoja same organizacije, je dejal Jože Tekavec. Nova oblika

DELO KOMUNISTOV V KRAJEVNI SAMOUPRAVI

delovanja komunistov nudi nov način reševanja skupnih problemov. Poudarja, da bodo morali komunisti sprejeta stališča bolj enotno zastopati.

Elfrida Ambrožičeva je predlagala, da bi bila pri občinski konferenci Zveze komunistov komisija, ki bi proučevala probleme mladih. Ugotavlja, da je tudi v Velenju mladina pasivna do družbenih dogajanj in da stalno narašča med mladino mladinsko prestopništvo. Pri iskanju vzrokov za tako obnašanje mladine bi odkrili cel kompleks vzrokov — od nezadostnega poudarka pri vzgoji otrok v šolah, slabega varstva, nepravilnega izkoriščanja prostega časa mladih ljudi, pomanjkanja idejnosti pri pouku in pri delu z mladino v raznih organizacijah, pa do tega, da jim starejši niso znali privzgojiti volje do reševanja aktualnih družbenih vprašanj.

Po mnenju tovarišice Ambrožičeve bi morali komunisti bolj kot doslej na svojih delovnih mestih reševati navedene probleme. Zveza komunistov v občini bi morala biti pobudnik. Izdelati bi morala dolgoročni načrt za postopno odpravljanje vzrokov ter te programe približati delovnim organizacijam, kjer bi se lahko komunisti odločneje zavzeli za hitrejši rešitev vprašanj mladih ljudi.

Osnovne organizacije so bile preozke, je dejal Vlado Baškovič. Zato tudi njihovih sklepov niso realizirali. Delo bo rodilo uspehe, če bodo delali po začrtanem programu.

Politični sekretar občinskega komiteja ZKS Kristian Hrstel je povedal, da je komisija za organizacijo in razvoj dobila od komunistov več koristnih mnenj in predlogov, ki jih je pri svojem delu tudi upoštevala. Poudaril je, da organizacijske forme ne bodo uspešne, če se v nove oblike delovanja ne bodo aktivirali vsi komunisti po njihovih interesih pri reševanju sprotih

problemov družbenega, ekonomskega in političnega značaja. Nove oblike organizacije pogotujejo večjo angažiranost vsakega posameznega komuniste.

Povedal je tudi, da se je komisija odločila, da bo občinska organizacija Zveze komunistov delovala kot enotna organizacija v občini.

Vsak posamezni komunist se mora idejno utrditi, je dejal Kristian Hrstel, in se družbeno angažirati v svojem okolju. Pozitivne in negativne pojave v naši družbi bomo javno obravnavali na konferencah. Konference naj bodo tribune naših mnenj, kjer bomo komunisti dokončno formirali stališča. Te pa moramo komunisti enotno tolmачiti izven svoje organizacije.

Komunisti so na prvi konferenci krajevne organizacije ZKS Velenje izvolili za sekretarja EDVARDA CENTRIHA. Izvolili so tudi 40-člansko konferenco in sekretariat. Člani konference so: Vlado Baškovič, Edo Centrih, Janez Bernot, Bruna Amon, Majda Gabersček, Martin Hajsinger, Jože Krajnc, Franc Svecnik, Pavla Zakšek, Ivo Krofič, Franjo Arlič, Avgust Tanjšek, Vida Folutnik, Ivanka Naglič, Ivan Marini, Jože Medved, Stana Salej, Nada Lebar, Rajko Ermenec, Franc Dremel, Ciril Joger, Rudi Kresnik, Branko Per, Silva Leban, Ivan Cesnik, Ivo Gorogranc, Milan Brilej, Ferdo Satler, Franc Cepin, Avgust Fišer, Ivan Breznik, Tomo Ristovski, Miomir Nikolić, Jože Lempl, Manica Blatnik, Jurij Sket, Ludvik Ograjenšek in Franc Sagmeister.

V sekretaratu pa so izvolili: Vlada Baškoviča, Antona Blaja, Edo Centriha, Iva Gorogranc, Miha Krofiča, Martina Pustatičnika, Jožeta Medveda, Staneta Povšeta, Milana Brileja, Martina Hajsingerja, Franca Cepina, Ludvika Ograjenška, Franca Sagmeistera, Zinko Pečnikovo in Pavlo Zakškovo.

ZADNJE DNI PO SVETU

Se nekaj dni nas loči od praznovanja 22-letnice sprejetja ustanovne listine OZN. Vsako leto znova se nam ta svetovna organizacija kaže v drugačni luči, novi dogodki zaposlujejo naše misli in z ugotovitvami, kaj in česa OZN ni storila.

Osnovno načelo, ki ga zastopa organizacija, je spoznanje, da vojna ne sme in ne more biti spopletnik prihodnosti človeštva, ne sme biti izkoriščanja in ne teptanja osnovnih človekovih pravic. Toda, ko so začeli plahneti sveži vtisi uničevanja in strahot iz druge svetovne vojne in ko so začela prihajati v ospredje velika ekonomska in socialna nasprotja današnjega sveta, je prišlo do vrste kriz, posebno v zadnjih letih. Izbruhnila je vojna v Vietnamu, izbruhnil je požar na Bližnjem vzhodu in Združeni narodi so ob teh velikih preizkušnjah obstali nemočni.

Bili bi krivični, če bi trdili, da OZN ni dosegla uspehov na

marsikaterem področju svojega delovanja, ali če bi mislili, da Združeni narodi take lokalne vojne opravičujejo in da bodo od teh dvignili roke. V teku je redno zasedanje Generalne skupščine, ki obravnava probleme z vseh področij življenja sodobne mednarodne skupnosti, med katerimi imajo poseben pomen problemi, povezani z odgovornostjo svetovne organizacije za ohran-

DAN ZDRUŽENIH NARODOV

tevu miru na svetu, kolonialni problemi in vprašanja splošne in jedrske razorožitve.

In kakšno rešitev pričakujemo od Generalne skupščine za Bližnji vzhod?

Jasno je, da je potrebno iskati tako rešitev, ki bo sprejemljiva tako za Arabce kot

za Izrael, kar pomeni, da se problem ne bo mogel rešiti brez Arabcev, prav tako pa tudi ne s pritiskom nanje. Težko je pričakovati, da bo Generalna skupščina sprejela resolucijo, s katero bi zagotovili mir in pravične meje med Izraelom in arabskimi državami, zato tudi naša delegacija ni odšla na zasedanje s kakim predlogom resolucije. Zavedati se moramo, da bodo tudi ob krizi na Bližnjem vzhodu imele glavno besedo Sovjetska zveza in Združene države Amerike. Rešitev pa bo odvisna tudi od malih in srednjih držav, ki se angažirajo ob vprašanjih, ki zadevajo njih same.

Pri tem je posebej potrebno poudariti napore naše države, ki je z uspešno diplomatsko-politično akcijo neposredno pred zasedanjem pripravila močno bazo za mnogo širše združevanje narodov ob tem vprašanju. Razkrinkali smo agresivne namere Izraela pred svetovno javnostjo in omogočili Arabcem samim, da lahko aktivno posežejo v razpravo o njihovi rešitvi.

UDARIL JE STARO ŽENICO

Bilo je v torek, 26. septembra 1967 ob 13. uri pred avtobusno postajo v Soštanju. Mladenci je pred zapornico zadrževal šoloobvezno deklico, ki je v eni roki držala šolsko torbico, z drugo pa si je brisala solze. Verjetno je hotela na avtobus, ki odpelje proti Zavodnjam. Bil sem slučajni opazovalec in ne vem, zakaj je bil prepričan med šoloobvezno deklico in fantom, ki jo je zadrževal.

V istem trenutku je prišla k deklici tudi 70-letna ženica (verjetno stara mati), kateri je deklica jokojoč potožila, da je fant ni pustil na avtobus. Ženica je deklico prišla za roko, češ da jo bo ona peljala in naj se nikar ne boji. Misleč, da je zadeva urejena, sem nadaljeval svojo pot. Toda nisem se napravil tri korake, ko zashlišim top udarec, kot sem ga navajen pri padcu težjega predmeta. Obšle so me zle slutnje, toda kar sem videl ne bi nikoli pričakoval. Na

kamnitom cestnem tlaku je s preskakano ustnico, vznok, negibno ležala ženica, ki je trenutek prej želela zaščititi šoloobvezno deklico in jo popeljati na avtobus.

Kaj sta imela fant in dekle, mi ni znano. Nikakor pa ne morem razumeti, da je fant zbil na tla neobjelno ženico in to vpriči občinstva pred avtobusno postajo. Vprašujem se, ali ne bomo na cesti več varni niti podnevi?

V. K., Soštanj

SE STARANJE DA ZDRAVITI

Tistim, ki so leta 1967 dosegli 67. leto starosti ali kakšno leto več ali manj, naj ne bo žal za vsa ta leta. Gerontologija (mlada veda o starosti) je prepričana, da se koledarska in biološka starost malokdaj skladata.

To je misel sporočila, ki ga daje prof. dr. Ana Aslan, ena najpomembnejših oseb v boju proti staranju, ravnateljica romunskega inštituta za geriatrijo in izumitelj »pomlajevalnih injekcij«. Ta ženska gleda poetically na svoje delo in zelo pogosto navaja besede velikega francoskega pesnika Victorja Hugoja:

»V očeh mladih se iskri plamen, v očeh starih pa žari sijaj.«

Vse te besede pa imajo skupni imenovalec. Skušajo ga izražati, vsaj za ljudi na tem meridianu, sodelavci inštituta, ki ga vodi dr. Ana Aslan.

Neki avstralski gerontolog pravi, da je vedeti vse o starosti danes prav tako važno kot to, kar vedo ljudje o atomih.

Po tridesetih šele mlada leta

Tega inštituta ne obiščemo samo zaradi tistih, ki se spominjajo daleč nazaj, obiščemo ga tudi zaradi mladeniča z zgubanim licem, z redkimi sivimi lasmi in ohlapnimi mišicami. Ko prestopimo 30. leto starosti, mislijo ljudje v Jugoslaviji, Romuniji in ostalih deželah, da imamo že dobro polovico življenja za sabo. To pa pomeni, da že moramo misliti na drugo, slabšo polovico življenja. S povečano skrbjo za svoj organizem pa se ta polovica lahko spremeni v tretjino lastnega življenja.

Naš pesnik Njegoš je izrazil poetično misel, da ni večje sramote, kot je starost. S to mislijo pa se današnja medicina ne strinja, ker se čedalje bolj zanima za pojav staranja. Ko so 1950 ustanovili Mednarodno društvo za gerontologijo, je štelo samo 5 članov. Pred dvema letoma na VI. kongresu tega društva v Kopenhagnu, pa jih je imelo že blizu tisoč ter več institucij za raziskovanje starosti.

Prof. dr. Ana Aslan meni, da sodobni svet čedalje bolj potrebuje geriatrijo za starejše ljudi, kakor je pediatrija potrebna za otroke. Tudi v vojnah so z otroki in starci drugače ravnali.

Tudi mlade pobirajo

»starčevske bolezni«

Kakor so otroške bolezni, prav tako so tudi bolezni, ki se pojavljajo s starostjo, pa bi bilo nespametno govoriti o »starčevskih boleznih«. Te bolezni pogosto pobero tudi mlade ljudi, ker jih niso resno jemali. Prav tako kakor je treba skrbeti za razvoj otroka do tretjega, petega, sedmega ali desetega leta, je potrebno storiti vse varstvene ukrepe za človeka tretj, petih, sedmih ali desetih let starosti.

Prof. dr. Ana Aslan ima svoje mnenje o starosti. Strinja se z mnenjem svojega predhodnika, sedanjega akademika Parhona, ki je že prekoračil 90. leto, pa še vedno razmišlja o tem, da je treba pomlajevati mlajše od njega. Njuno mnenje je, da človeka starost tare, če se v starostnih letih zapusti. To stanje pa je že bolezensko in ga je treba zdraviti. Učinek takega zdravljenja pa ni pravo zdravljenje, marveč neke vrste pomlajevanje.

»Kot univerzitetni profesor in sodelavec Akademije znanosti poučujem predmet, ki se imenuje 'staranje in pomlajevanje',« pravi dr. Aslanova. Eno brez drugega nima smisla.

Poskusi staranja na belih miškah

V tem pogovoru bomo delno navedli izkušnje enega najbolj znanih inštitutov za boj proti prezgodnji starosti. Doslej je inštitut obiskalo nad tisoč tujih zdravnikov, med njimi tudi več Jugoslovancev. Nad sto medicinskih institucij po svetu se je zanimalo za delovne metode inštituta v Bukarešti, ki ima redne stike s 77 podobnimi inštituti po svetu.

Temu inštitutu je doslej pisalo nad 30.000 ljudi vseh ras; skozi njegovo kliniko je razen velikega števila Romunov šlo tudi blizu 250 prebivalcev Avstralije, Kanade, ZDA, Nove Zelandije, Francije, Švedske in drugih dežel.

Inštitut ima tudi znani laboratorij, v katerem delajo poskuse na 2.000 belih miših.

Moji sodelavci, — pravi dr. Aslanova, — na umeten način ostare belo miško, potem pa jo zdravijo pred starostjo oziroma jo pomlajajo. Na miših raziskujejo tudi dedne lastnosti in podobno. Pri tem so dosegli ohrabrujoče izsledke.

Inštitut se nahaja v predmestju stare Bukarešte, obkroža ga drevje in nizek zid. Njegovo poslopje, kot kaže, ni mlajše, kot so najstarejši njegovi prebivalci. Zunanje zidove krase zelene ploščice, zato je v skladu z davnimi leti tistih, ki v njem živijo. V notranjosti je vse udobno urejeno, s toplo vodo, dvigali in podobnim.

Biološka in koledarska

starost nista isto

Inštitut kot celota si prizadeva, da bi ugotovil svoj lastni kriterij o pojavu staranja. Tudi tu so prišli do istih ugotovitev kakor v številnih enakovrstnih inštitutih, da število let kakšnega človeka še ne odgovarja njegovi resnični starosti. To pomeni, da biološka in koledarska starost nista eno in isto.

Za nas je, — pravi dr. Aslanova, — starost zanimiva predvsem z znanstvene strani.

Dosedanja raziskovanja so pokazala, da prično življenjske funkcije organizma slabeti že med 25. in 30. letom. Opazili so na primer, da mladeniči, ki postanejo negibljivi, doživljajo izredno velike fiziološke in metabolične spremembe, da jim omlahavijo mišice, da postanejo brez volje in podobno.

Inštitut raziskuje tako pri starih kot pri mladih ljudeh prožnost kože, moč mišice, stanje živčnega sistema; dela tudi psihične teste in podobno. Upošteva zunanjo telesno podobo, reflekse starih in mladih oseb in jih primerja. Razen tega z uspehom zdravijo težje bolezni, ki so nenavadne za starostno dobo posameznih bolnikov, kar pa se redko dogaja.

(Dalje prihodnjic)

TEŽKA KRITIKA

Mimi

Malenšek

14

Vse to je bilo neosebno in ga je dolgočasilo. Med slikami sta bili samo dve fotografiji, ki sta ga prijetno spominjali nekdanjih časov. Ena je kazala župnika kot mladega študenta v nogo-metni enajstorici — to je bilo takrat, ko se še ni mogel odločiti ali naj gre študirat pravo ali naj se odloči za semenišče — na drugi pa je sedel kot mlad kaplan na svojem prvem službenem mestu med dekleti Marijine družbe. To je bilo vse, kar je ostalo in bilo je zelo malo.

Skoro tegobno je mislil, kako samotarsko življenje živi in da je edina sprememba službeno potovanje enkrat v dveh mesecih v Ljubljano. (Kadar je sedel v drugem razredu potniškega vlaka, je bil bolj podoben srednješolskemu profesorju, inženirju kemije ali pravniku kot podeželskemu župniku.) Pa tudi v tistih službenih potovanjih ni bilo nič razveseljivega. Res je pri tem tu in tam našel prijatelja iz prejšnjih let in malo pokramljal z njim, toda med njimi in njim je stala stena nekakšnega nezaupanja, ali pa so se razhajali v svojih sodbah in nazorih. Župnik si je prizadeval, da bi bil sodoben, prijatelj, ki so prihajali na sestanke stanovskega društva pa so bili precej okoreli in posebno starejši so se počutili v svojih civilnih oblekah kot balerina, če bi jo vtaknili v redovniško opravo. Celo njihovi pojmi o cerkvi in vlogi duhovščine so se tako razlikovali od njegovih, da je nekoč nekdo nekaj znil o hereziji in heretikih. Vsi brez izjeme so žalovali za izgubljenimi župnijskimi posestvi in so se radi spominjali časov, ko so bila župnišča središče vsakega življenja, zraven pa so z dolgimi obrazi poslušali njegove kar preveč glasne pripombe o zmaterializirani in spolitizirani cerkvi in oblikah, ki so se preživele. Take nazore je župnik črpal iz moderne katoliške literature, ki jo je kopicil na knjižni polici, in ko se je razvedelo, da obiskuje celo priraditve kulturno-prosvetnega društva in zahaja na predvolilne sestanke, so mu prijatelji drug za drugim obrnili hrbet.

(Sicer se prve mesece po osvojitvi, ko se je vrnil v razdeleženo župnišče, tudi sam ni prav znašel. Agrarna reforma ga je hudo prizadela in nekaj nedelj zaporedoma je vneto pridigal o nedotakljivosti zasebne lastnine. Agrarna komisija mu je pustila eno samo njivo in ker je bil župnijski hlev prazen, si je župnik kupil kravo in začel kmetovati. To je počel iz kljubovalnosti, in kadar je hodil okrog hleva s košem rezance čez ramo, je zmeraj pogledoval na cesto in si pri tem mislil: Naj ljudje le vidijo, kakšen siromak je njihov župnik! Ljudem pa se ni zdelo, da bi bil župnik s košem na hrbtu nenavadna prikazen in zato je nehal krmiti kravo. Najel si je nekdanjo redovnico, sestro Filomeno, ki je s težkim srcem odločila nakrobljeno posrseje in hkrati z njim tudi samostansko ime. Župnik jo je klical za Barbo, kakor so jo klicali doma nekako pred tridesetimi leti, preden je vstopila v noviciat. Tako sta župnik in župnišče stopila na nova pota.)

Župnik in Barba sta stanovale vsak v svojem koncu prvega nadstropja. Župnik ni nikoli stopil v njen konec, ona pa je prihajala k njemu samo, kadar se ji je zdelo, da mu mora povedati kaj važnega. Zmeraj je prišla z obrazom, ki je že od daleč razodeval, kakšne novice prinaša in potem mu je iztrlesla vse tisto, kar je uvela v špecerijijski prodajalni, pri mesarju ali od žensk, ki so ji prinašale jajca. Naštevala mu je vaške škandale: Ta in ta bo dobila nezakonskega otroka (pri tem je bil njen

obraz zmeraj tak, kakor bi jo bili pravkar prisilili, da se je dotaknila nečesa ogabnega) — Cepon se je v soboto napil in pretepel ženo — ali mrha res misli, da mora vse sam požreti? — Ta in ta sta se poročila civilno — gospod župnik bi moral nekaj ukreniti proti ljudem, ki živijo v konkubinatu! — in ta in ta sta dobila otroka, ki ga ne nameravata dati krstiti. Župnik je med njenim pripovedovanjem prikimal in skomigal z rameni, Barba pa ga je gledala, kakor da dobršen del krivde za vse naštetno odpade tudi nanj. Ko je bilo poročilo pri kraju, sta si oba oddahnila: župnik, ker je bila stvar s tem končana, in Barba, ker je menila, da je storila svojo dolžnost in se je naprej stvar ne tiče. Župnik je dobro čutil njeno tiho ogorčenost spriču premajhne njegove gorečnosti, toda storiti ni mogel nič drugega, kot da se je je kolikor mogoče izogibal.

Ko je razmišljal o vsem tem, si je dejal: Življenje je dobilo čisto drugačno podobno, kot jo je imelo nekoč. Seveda se mora človek prilagoditi razmeram in pogledati stvarnosti odločno v oči — toda to se sčasoma začenja utrujati. Vse skupaj je tako neprijetno. Na primer, preteklo jesen, ko je prišel poštar in mencil in mencil, nazadnje pa povedal, da bi rad dal svojega otroka krstiti, a si ne upa prav... ker... in tako dalje... in sem moral zvečer ob devetih stati pri krstnem kamnu in krštevati novorojenčka. Učitelj se me tudi izogiba, čeprav je bil včasih moj vsakdanji gost — seveda samo zaradi mojega dobrega vina. Zdej ne prihaja več, da bi ne bil kompromitiran... kadalja, ki je pred vojno vodil Fantovski odsek in govoril o zvestobi Katoliški akciji, med vojno pa je služil Nemcem v nekakšni kanciliji, medtem, ko sem se jaz potikal po Srbiji in živl zgolj od polenti... Po vojni pa je capin nenadoma »spoznal«, da je bil na napačni poti in na prosveti so mu nasledili... Najbolj zoprno pa je, da imam Lojzo v hiši!

Nenadoma se je živo domislil spora, ki ga je imel z odborom že cele mesece zaradi popravila farovškega vodnjaka. Lojzini otroci so nametali v vodnjak kame-nja, da se je zamašil in potem se je vnel preprij, ki ga ni hotelo viti konca ne kraja. Prepirali sta se Barba in Lojza, župnik ni posegel mednju, zato pa se je odločil, da bo stvar uredil s pomočjo odbora. Lojza naj popravi vodnjak! Toda stvar ni bila tako preprosta. Na odbor so klicali najprej župnika in za njim Lojzo, potem spet župnika in še enkrat Lojzo, končno pa oba skupaj. Župnik je dokazoval, da ni dolžan popraviti vodnjaka, ki so ga uničili Lojzini otroci. Lojza je tajila in se sklicevala na to, da je njen mož padel kot talec, Župnik je zahteval komisijo, ki je prišla in ugotovila, da je vodnjak pokvarjen, zamašen z opeko in blatom. Nazadnje se je zdelo, da bo moral vodnjak popraviti odbor. Toda odborniki so se branili, sklicevali sestanke in govorili sem in tja. Barba in Lojza pa sta nosili vodo iz grape pod vasjo in se spreklili vselej, kadarkoli sta se srečali.

Končno jim je ne bo preostalo drugega, kot popravi vodnjak, je pomislil župnik. To je bilo majhno zmagoslavje, ki ga je pravzaprav bolj žalilo kot veselilo. V takih malenkostih se človek izživljal. Toda, kakor hitro bom dosegel to, bom skušal spraviti Lojzo iz hiše. Ne maram je več gledati...

Lojza je bila tisto, kar je župnika najbolj grizlo. Posegla je v njegov mali svet na način, ki ga je stalno

gled, ko se jih je dotaknil z očmi. Kakor kobila, mu je švignilo po glavi, — norec bi moral biti, če bi upal, da jo bom sprebrnil! Zato je začel drugače in ji je rekel, da zahteva ponoči mir v hiši. To, kar ona počenja, je kaljenje nočnega miru in kaznivo po paragrafu tem in tem. Lojza je vihravo zrastlela in mu enkrat za vselej povedala, naj se ne vtika v njene razmere. Ni njegova podnajemnica in v svojem stanovanju počne, kar hoče! Župnik se je čutil malone porazenega, toda ni se hotel vdati in je rekel:

»Oblast vam bo odvezla otroke in jih spravila v zavod! Otroci ne smejo živeti pri materi, ki jih zastuplja s svojo nemoralno.«

»Meni bo kdo vzel otroke?« se je obregnila Lojza. »Moj mož je padel kot talec in pritožila se bom!«

»Le,« je rekel župnik. »Tako bo stvar prej pri kraju.« Toda stvar nikakor ni bila pri kraju. Na odboru so sicer pritrdili župniku: res je, vse je res, otroci bi ne smeli živeti pri tati materi — toda, če bi jih skušali nasilno vzeti, bi se pritožila in kdo ve, kako bi se vse končalo? Končno ni pijanka, lepo skrbi za otroke, samo... Ampak to je pravzaprav njena privatna zadeva. Odbor pa ni poklican zato, da bi se vtikal v privatne zadeve, dokler se ne zgodi kaj hušega. Če ponoči ni miru v hiši, naj se pa župnik kar na miličnike obrne... Potem pa stanovanje: kje bi našli za Lojzo drugo stanovanje, tu v vasi, kjer ljudje nikoli niso mislili na to, da bi oddajali stanovanja! Ni kaj...

Doma je župnika mučila Barba. Zdej ni več prihajala k njemu s kočljivim izrazom sestare Filomene na licu. Kar naravnost ga je spraševala: »A še ni nič?«

»Nič,« je nejevoljno odgovarjal župnik.

»Torej bom morala še naprej gledati to nesnago?«

»Do gresnikov moramo biti prizanesljivi,« je brez prepričanja odvrnil župnik. Barba je samo zaničljivo prhnila nad njegovo pridigo in obsojajoče rekla:

»Jaz bi ji že pokazala!«

To je pomenilo, da župnika zaničuje. Župnik ji ni odgovoril. Toda od dne do dne bolj neprijetno mu je bilo, ko se je čutil stisnjena med te dve ženski, ki sta ga vsaka na svoj način mučili — Barba celo bolj kot Lojza. Umikal se jima je v svet teoloških razprav, ki jih je prebiral po cele popoldneve in si pri tem mislil, da je to pravzaprav nesmiselno početje in da v vasi nikoli ne bo mogel biti sodoben duhovnik, kakršni bi želeli biti. Ko bi ga vsaj prestavili v večji kraj — toda na to ni bilo upati. Torej mu ni preostalo drugega, kot da se spusti v boj z Lojzo in jo nekako spravi iz župnišča.

Ko bo zadeva z vodnjakom pri kraju, si je rekel. Ne bom odnehal in čeprav se zavleče še tako dolgo! Končno hočem imeti mir! Tajnik je na moji strani, toda on se boji to naravnost povedati. Predsednik mi nasprotuje. Moral ga bom prepričati, da vdova po talcu, ki živi za državni denar, ni ma pravice tako živeti. Da s tem blati spomin rajnika. Glede odbornikov si nisem čisto na jasnem. Toda mislim, da bodo na moji strani. Razburjajo se samo takrat, kadar gre za denar, kakor zdej pri vodnjaku. Gregorčev Tone je moj, Mahne bo proti, ker je bil svoje čase liberalci in se že takrat nisva mogla, Brevec je moj, Mihovec moj, Grapar proti, Turk proti, Bohinc moj, Bognar proti...

Medtem, ko je župnik razmišljal o Lojzi, vodnjaku in stanovanjski odpovedi, je Mihela vlekla čez vas ročne sani, s kakršnimi vozijo kmetje žito v mlin.

— Medtem, ko je župnik razmišljal o Lojzi, vodnjaku in stanovanjski odpovedi, je Mihela vlekla čez vas ročne sani, s kakršnimi vozijo kmetje žito v mlin.

(Se nadaljuje)

Novice iz Šoštanja

Krajevna skupnost uresničila začeto delo

Svet krajevne skupnosti Šoštanja je v začetku leta sprejel program asanacije in ureditve komunalnih objektov v Šoštanju, ki naj bi jih uredili v letošnjem letu.

Za izvajanje določenega programa del do leta 1970 je v letošnjem letu bilo predvideno, da se uredijo naslednja asanacijska in ureditvena dela: asfaltiranje Korotanske ceste, polaganje zgornje plasti asfalta na Koroški in Kajuhovi cesti, rekonstrukcija kanalizacije ob železnici, asfaltiranje Trga svobode in Prešernovega trga, rekonstrukcija javne razsvetljave na Primorski cesti, Cesti talcev, Glavnem trgu, Trgu svobode, Izgradnja in rekonstrukcija kanalizacije v novem naselju na Levstikovi cesti in na Koroški ter cesti Matija Gubca.

Zaradi izvajanja sprejetega programa asanacijskih in ureditvenih del v Šoštanju, je krajevna skupnost predhodno oskrbela nekaj načrtov in predračunov, nato pa sklicala predstavniške gospodarske organizacije, da bi se dogovorili o možnostih financiranja tega programa del. Predstavniški delovnih organizacij so za financiranje asanacijskega in ureditvenega programa pokazali veliko razumevanja in pripravljenosti, kar potrjujejo kon-

kretno številke denarnih prispevkov, ki so jih v ta namen prispevali: električna 38.000.000, tovarna usnja tri milijone, lesnoindustrijski kombinat 1.500.000, Galanterija 1.000.000, kmetijska zadruga 1.100.000, Tehno-mercator Celje 1.500.000, Kreditna banka Celje — podružnica Velenje 1.500.000 in Elektro Slovenj Gradec 1.500.000, kar znaša skupaj 48.600.000 starih dinarjev.

Krajevni skupnosti Šoštanja pa ni uspelo zbrati dovolj sredstev za izvedbo celotnega programa komunalnih del, zato so izbrali najnujnejša dela in je tako izostala rekonstrukcija ceste in kanalizacije na Matije Gubca in Koroški cesti, ki pa sta na vrsti prihodnje leto.

Za sredstva, ki so jih prispevale delovne organizacije, so opravili naslednja dela: kanalizacija ob železnici stane 5.300.000, asfaltiranje Kajuhove, Koroške in Korotanske ceste 12 milijonov 400.000, kanalizacija na Levstikovi cesti 1.600.000, asfaltiranje Trga svobode in Prešernovega trga 14 mi-

lijonov, rekonstrukcija javne razsvetljave — I. etapa, 14.500.000, (rekonstrukcija javne razsvetljave je razdeljena v 6 etap in je njena vrednost po predračunu 65 milijonov), načrti, nadzor in drugo 800.000 S-din. Poleg teh del pa je investitor, turistično društvo Šoštanj, zgradilo avtobusno postajo v vrednosti 19.000.000, Kleparstvo-vodovod Šoštanj je uredilo kanalizacijo na Trgu svobode v vrednosti 4.400.000, tako da znašajo stroški za komunalno ureditev in asanacijo Šoštanja v letošnjem letu 72 milijonov S-dinarjev.

Gradbena dela na kanalizaciji in utrjevanju Trga svobode in Prešernovega trga je izvajalo gradbeno podjetje Vegrad Velenje, asfaltiranje pa podjetje Ceste-kanalizacija Celje. Rekonstrukcijo javne razsvetljave v I. etapi je opravil Elektro Celje — poslovna enota Slovenj Gradec, s kooperantom »Olika« Smartno ob Paki. Asfaltiranje Korotanske ceste, polaganje zornih plasti asfalta na Kajuhovi in Koroški cesti pa je izvajalo Čestno podjetje Celje.

Z ureditvijo teh asanacijskih del je Šoštanj precej pridobil na svojem izgledu in lepoti.

M. V.

Kmalu velika moderna pekarna v Saleški dolini

Gradbena in montažna dela pri izgradnji modernega pekarniškega objekta v Velenju gredo h koncu. Popolnoma nov objekt bo kmalu izročen namenu ter bo s tem vsa Saleška dolina pridobila toliko potrebno bazo za proizvodnjo kvalitetnega in svežega kruha.

Preskrba s kruhom v Velenju in ostalih krajih v dolini že nekaj časa ni ravno najboljša. Tega življenjsko tako potrebnega artikla rado ob raznih konicah večkrat zmanjka. Podjetje »Veležitar« iz Celja ima na skrbi vsi oskrbo s kruhom, žemljicami ter ostalimi pekarniški izdelki, katere vsakodnevno prevaža iz Celja v Velenje, Pesje, Šoštanj in druge kraje v Saleški dolini. Stari dve pekariji v Velenju in Šoštanju namreč zadnje čase sploh nista več obratovali zaradi neekonomičnosti in majhnih kapacitet.

Ze pred letom dni pa se je podjetje »Veležitar« iz Celja na pobudo občine Velenje z lastnimi sredstvi lotilo izgradnje nove moderne pekarnice, ki bi s svojo proizvodnjo povsem zadostila potrebam občanov za precejšnji del velenjske občine. Vsa gradbena dela je prevzelo splošno gradbeno podjetje »Vegrad« iz Velenja, ki je že lani najprej podrlo zastarelo in neustrezno poslopje pekarnice v starem delu mesta Velenja in na istem mestu takoj nato pričelo z gradnjo dvonadstropnega modernega pekarniškega objekta. Načrte je napravil, v skladu z urbanističnim okoljem nekdanjega starega trga, projektantski biro iz Celja po svojem projektu ing. Juretu Plahuterju.

Odgovorni delavci izvajalca splošnega gradbenega podjetja »Vegrad« so povedali, da bodo vsa gradbena in obrtniška dela na objektu pekarnice končana predvidoma do srede oktobra, nakar bodo začeli s

strojnimi montažnimi deli, tako, da bo pekarna pričela obratovati najkasneje pred državnim praznikom, 29. novembrom.

Celotni objekt bo stal okrog 170 milijonov S-din, od katerih bo odpadlo na gradbena dela ca. 120 milijonov S-din, ostalo vrednost pa predstavljajo strojne naprave. Investitor »Veležitar« iz Celja je povedal, da bodo opremo za pekarno prispevala podjetja »Oprema« iz Nove Gorice, »Vaga« iz Beograda, sejalne naprave pa bodo naredili v Domžalah. Glavne naprave, dve peči na mazut s cisterno kapacitete 20.000 kubikov, pa bodo uvozili iz Zahodne Nemčije.

Delovni proces bo precej avtomatiziran, vendar zaradi uvedbe 7-urnega delavnika in dveh delovnih izmen, ne bodo odpuščali nobenega delavca. V posloplju bodo, skladno z delovnim procesom, funkcionalno urejeni vsi prostori. Tako bodo v drugem nadstropju silosi za moko, v prvem nadstropju bo mesilnica, garderbe in sanitarije za delavce, v pritličju pa bodo preostale delavnice, ekspedit in dve peči z dnevno kapaciteto preko 10 ton testa. Od tega bo odpadlo okrog 7.000 kg na kruh ca. pet tisoč kilogramov pa na razne druge pekarske izdelke kot so žemljice, makovke, preste in podobno.

Kapaciteta nove pekarnice bo, po izjavi investitorja »Veležitar« iz Celja, zadoščala za dobo dvajsetih let za vse prebivalstvo na območju Saleške doline.

— CAN

NA GLAVNEM TRGU je komunalno obrtni center iz Velenja obnovil brivnico in frizerski salon.

TRGOVINO S ČEVLIJI »Peko« so prav tako začeli obnovljati. Lokal so začasno preselili v prostore na Koroški cesti št. 1.

TUDI TRGOVSKO PODJETJE »Zarja« obnavlja trgovski lokal na Koroški cesti 1. V njem bodo prodajali pohištvo. Z ureditvijo te trgovine bo v Šoštanju zadovoljivo rešen problem sodobne prodaje pohištva in opreme.

SLABO JE V MESTU urejena preskrba z mesom in mesnimi izdelki. V delikatesi trgovskega podjetja »Merkure« nimajo dovoljne izbire delikates in mesnih izdelkov. Večkrat pa so tudi slabe kvalitete.

V LEPO UREJENIH IZLOZBAH trgovskega podjetja »Zarja« na Glavnem trgu so razstavili blago z označbo »znižano«. Napisali so samo zdajšnje cene, zato potrošnik ne ve, za koliko so cene blagu nižje, ali so jih sploh znižali.

SLABO ZALOŽENE s svežim in kakovostnim mesom so tudi mesnice kmetijske zadruge. Največkrat prodajajo goveje meso, le redko pa imajo drobovino, telečje in svinjsko meso. Slaba je tudi izbira mesnih izdelkov.

M. V.

V VELENJU NOVA TRGOVINA »BEKO«

V PRITLIČJU NOVE STOLPNICE PRI AVTOBUSNI POSTAJI V VELENJU JE BEOGRAJSKA KONFEKCIJA BEKO ODPRILA SVOJO 178 TRGOVINO. IZDELKI TE DOBRO ZNANE KONFEKCIJSKE TOVARNE BODO POTROŠNIKOM ODSLEJ NA VOLJO TUDI V VELENJU.

Vsak sedmi Jugoslovan nosi konfekcijo iz tovarne BEKO

Beogradska konfekcija je vodilna tovarna te vrste oblačil v Jugoslaviji. Njeni izdelki so dobili že več priznanj. Med njim tudi največjo priznanje, ZLATO KOŠUTO.

Znano je, da njihova oblačila odlikujejo sodobni kroji. Modne novosti najboljših svetovnih in domačih mod-

nih ustvarjalcev prilagodijo tovarniški kreatorji modelom njihovih konfekcijskih oblačil. Kupci pa so najbolj zadovoljni, ker so izdelki beogradske konfekcije BEKO kvalitetno izdelani in ceneni.

Več kot 80 odstotkov izdelanih oblačil prodajo na zahodna in vzhodna tržišča. Izdelke BEKO kupujejo celo v ZDA.

V Velenju velika izbira

Sodobno urejena prodajalna BEKO v Velenju bo založena z oblekami, plašči in perilom. Poleg tega bodo prodajali tudi pletenine, srajce in dežnike.

Kupec ima v velenjski trgovini pregled nad oblačili, ki jih prodajajo. Po volji si lahko izbira in v ločenem prostoru oblačila tudi preizkusi.

Pri poslovanju nove trgovine VILJU JOVANU smo se zanimali za cene. Fantovski plašč je na voljo že za 17.000 S-dinarjev. Zenska

V rudarskem šolskem centru so sprejeli poslovnik o delu sveta

V uveljavljanju pravic samoupravnih organov so danes različna stališča in pripombe češ, da je na zasedanjih svetov včasih prevelika pasivnost članov, nekeje pa tudi prevelika domačnost, da so razne pravice nepripravljene in nekoristne.

Morda je v vsem tem nekaj resnice. Vzrok temu so tudi primeri, ko sam potek zasedanj ni vpeljan, kar je nekeje razumljivo zaradi kratkih mandatnih dob.

Da bi bil potek zasedanja svetov čim uspešnejši so potrebni določeni okvirji iz katerih se naj ne gre na zasedanjih.

Morda so se drugod tega že prej zavedali in napravili

POPRAVEK

V 16. številki našega lista se je v sestavku »Analize in komentariji« vrnila tiskarska napaka. V 2. odst. je pravilno: »Celotni dohodek po fakturirani realizaciji je...« in »... na znižan neto produkt...«

Morda vas bo zanimalo

V beogradske občine, Starem in Novem Beogradu, so nekdanji borci, ki jih je okoli 7.000 ustanovili podjetje za uslužnostne dejavnosti. V njem se bo zaposlilo 1.500 ljudi.

KMALU MINI MOPEDI

Subotička tovarna koles in motorjev »Partizan« bo kmalu pričela s proizvodnjo »mini mopedov«, ki bodo cenejši od klasičnih mopedov. Direktor tovarne »Partizan« Ljudevit Roža je sklenil petletno pogodbo s francosko firmo o proizvodnji malih mopedov. Cena teh bo okrog 120.000 starih dinarjev. Vozilo je zelo ekonomično: na 100 km porabi 1,4 litra benzina in doseže hitrost 40 km na uro.

Primer je zanimiv. Za iniciativo beogradske borcev so obstojali ekonomski razlogi. V dveh največjih beogradske občine primanjkuje uslužnostnih dejavnosti.

Vemo, da je tako tudi drugod. Poleg vsega pa so se nekdanji borci znašli in si sami našli primerno zaposlitev.

VRTEC V SMARTNEM OB PAKI

Tudi v Smartnem ob Paki so pred nedavnim dobili otroški vrtec. Ustanovili so ga na pobudo društva prijateljev mladine. Vrtec je oddelek vzgojno varstvene ustanove iz Šoštanja. Zdaj so v vseh večjih krajih občine prostori za varstvo najmlajših.

Komisija za delovna razmerja pri trgovskem podjetju

VELMA VELENJE

razpisuje prosto delovno mesto

poslovodje samopostrežbe meso - delikatesa

Pogoji:

- visokokvalificiran delavec trgovske stroke,
- kvalificiran delavec trgovske stroke z večletno prakso,
- kvalificiran mesar-sekač z večletno prakso.

Pismene vloge z življenjepisom in opisom dosedanjega službovanja sprejema komisija do vključno 16. oktobra 1967.

Pojasnilo k obračunavanju tople vode v Šmartno II

Pri obračunavanju vodarine v Šmartno II je naletel inkasantski komunalni obrtnega centra na težave zaradi plačila tople vode. Iz razgovora z njim izgleda, da nekateri potrošniki niso seznanjeni z načinom obračunavanja. Zato želimo to v kratkem opisu pojasniti.

V naselju Šmartno II ima vsaka hiša števec za mrzlo vodo. To se obračunava individualno za vsako hišo po očitani količini in ceni, ki je bila potrjena z odlokom občinske skupščine Velenje.

Za toplo vodo pa je drugače. Pri nas v Jugoslaviji še ne izdelujemo števec, ki bi bili grajeni za toplo vodo. Da pa bi kljub temu izmerili porabljeno vodo, jo izmerimo predno se segreje. Torej pred vstopom v bojler. V naselju Šmartno II imamo slično kot v vseh stanov. blokih toplotne postaje. Na tem območju so štiri. Na vsako posamezno podpostajo je vezanih približno 25 stanov. hiš. V vsaki od teh toplotnih postaj pa je bojler, kjer se segreje voda za vse hiše, ki so vezane na toplotno postajo. Vsi potrošniki top-

lovida plačujejo pavšalno preko vsega leta toploto Rudniku Ignita Velenje — torej toplotno energijo, ki je potrebna, da se segreje voda, ki jo potrošniki uporabijo. Vodo, katera pa spada pod upravljanje KOC pa morajo po očitani količini plačati KOC. Po spisku potrošnikov, ki ga je dostavil KOC RLV, se na isti način kot v blokih razdeli porabljena količina na osebe in tako tudi zaračuna po isti ceni kot mrzla voda.

Naj navedem konkretni primer za toplotno podpostajo »C« v mesecu avgustu.

Na to toplotno podpostajo je vezano 26 stanov. hiš s skupno 92 osebami.

Števčno stanje je pokazalo v tem mesecu porabo 525 m³. Na osebo je torej poraba 5,7 m³ vode.

Štiričlanska družina bo v tem primeru plačala 5,7 × 4 = = 22,8 m³ vode × 0,38 N-din = = 8,66 N-din.

Na koncu bi rada omenila še to. Upam, da bodo tisti stanovalci, ki niso hoteli plačati KOC uporabljene vode — tople — ob tej priložnosti to storili, sicer bomo primorani toplo vodo odklopiti. V. Z.

Pionirsko slavlje

V počastitev pionirskega dneva so imeli pionirski oddeli pionirske konference. Priredili so tudi kulturne sporede. Povsod je bilo praznično razpoloženje. Pionirji so prišli s titovkami na glavah in rdečimi ruticami okoli vratu. Pel so, recitirali in igrali. Na konferenci pa so prinesli tudi pionirske prapore. Vsem pionirjem, ki letos slavijo 25-letnico pionirske organizacije, čestitamo in želimo, da bi se pridno učili.

S prapori in titovkami na glavah so pionirji slavili Dan pionirjev.

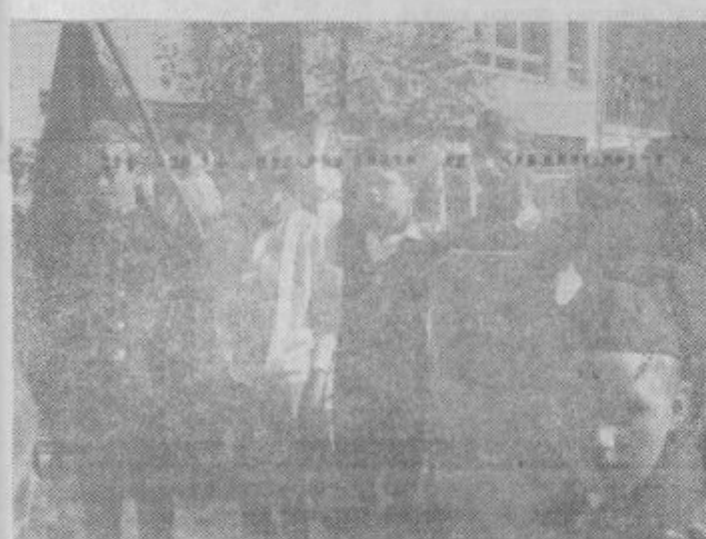

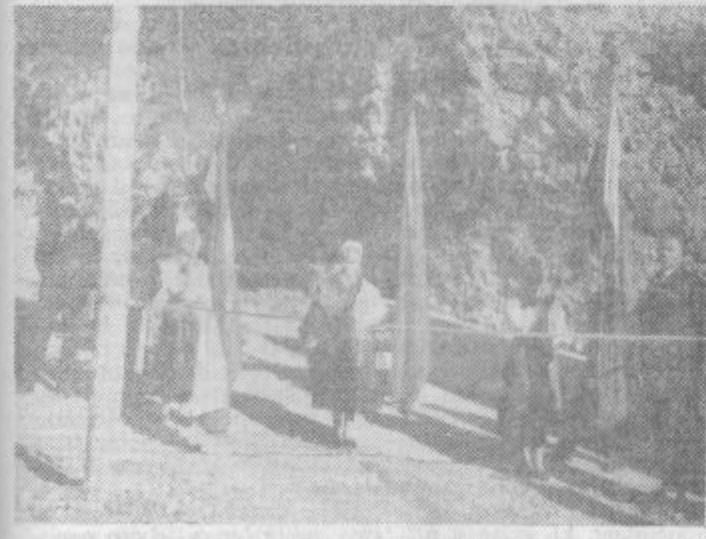
Preživeli borci Tomšičeve brigade predno jih je pozdravil njihov nekdanji komandant Miha

8. oktober je tudi krajevni praznik mesta Šoštanj. Letos so se Šoštanjčani zbrali na spominski komemoraciji. Tu je govoril Martin Primožič, predsednik krajevne organizacije SZDL

Pred osnovno šolo v Belih vodah so pionirji odkrili spomenik narodnemu heroju Karlu Destovniku-Kajuhu

Pred otvoritvijo ceste v Bele vode

Naš praznik v sliki

Slovensko gledališko jubilejno leto CELJSKO GLEDALIŠČE PRED NOVO SEZONO

Pri sestavljanju repertoarja za novo sezono so v SLG Celje morali upoštevati vrsto najrazličnejših okoliščin, ki so posledica izredno pereče finančne situacije. Če želijo, da njih sezona ne bo razočarala, pa varčevalni nagibi vendarle ne bi smeli okrniti umetniške podobe uprizorjenih del, kakor tudi ni zmogljivost premajhnega ansambla prepričala, da ne bi bili segli po uprizoritveno zahtevnejših tekstih. Ali pa bo sezona potekala tako, kakor so si zamislili, pa ne bo odvisno samo od izgradske zmogljivosti, pač pa v veliki meri od rešenega ali nerešenega eksistenčnega položaja ustanove. Ni krivda celjskih gledališčnikov, če stoji repertoar tako rekoč na kocki. Upoštevati so zahteve publike, ki si želi predvsem resna, toda ne prezahtevna dela. Dela, ki imajo zabavno sprostitveni značaj, pa naj bodo literarno tehtna.

Iz teh in podobnih ozirov so za slovensko jubilejno gledališko leto postavili repertoar, ki ga predstavljajo predvsem znana imena iz domače in svetovne klasike. Dela iz sodobne dramatike niso gledališko ekskluzivna, marveč dokaj komunikativna in po literarnih zvrsteh pestra. Izgnili so se bulvarnim komedijam pa tudi uprizoritvam, ki bi pomenile prehudo eksperimentalno igranje. Vsaj dve imeni pa vendarle nakazujeta tisto smer, ki jo mora gledališče upoštevati, če noče ostati na repu dogodkov. Po razpoloženju sodi polovica del v lahkotnejši žanr, druga polovica ima težje v klasični tragediji.

Sezono bodo začeli s Cankarjevimi Hlapci, največjo slovensko dramo, v literarni zgodovini zapisano kot slovenska politična tragedija. Sledil bo SVEJK, enega največjih mojstrov napredne sodobne dramaturgije Bertolda Brechta, ki je prenesel popularni Haškov roman v obdobje nacizma. Avtor se silovito ponorčuje iz fanatičnega militarizma, v razmišljajočih sekvencah pa je to protest proti vojni nasploh.

Jacques Audibert: IZ ZLA SE ZLO RODI. Izredno duhovita in poetična komedija francoskega avtorja, ki sodi v zvrst moderne satire, zavite v pravljicne pripodobne in mite. Aludira na sodobno politiko interesnih področij, na vladanje in še kaj. Prefinjena študija mladega dekleta, ki se prebujuje v ženo. Delo, ki ga odlikuje preprostost in ki s poezijo ovrednoti npravnosti, če ne že kar didaktični namen igre.

Djordje Lebovič: SREBRNE VEZI. Igra znanega srbskega avtorja. Delo je prežeto z globoko humano idejo, je v nekem smislu bilanca o našem človeku, ki je postavljen z vsemi svojimi dilemami pred neadno odgovornost, v sferi žrtvovanja.

Sofoklej: KRALJ OIDIPUS. Vedno znova iskana in na novo razlagana visoka antična tragedija, ki odpira vprašanja človekove svobode in njegove odvisnosti od konvencije sveta in usode, ki je zunaj njega, pa tudi v njem samem. Presteljiva izpoved o človeški veličini in majhnosti.

Tennessee Williams: ODOBJE PRILAGAJANJA. Popularni ameriški dramatik imenuje to delo resna komedija, duhovito psihološko pa razčlenjuje v njej začetno obdobje zakonskega sožitja.

Jean Anouilh: EVRIDIKA. Plodoviti sodobni francoski dramatik je to prelepo antično zgodbo postavil v pekel sodobne človeške družbe. Težko je živeti in ostati nedotaknjen v tem umazanem svetu. Evridika mora tudi danes umreti.

Carlo Goldoni: KRCMARIČA. Po dolgem premoru je celjsko gledališče ponovno seglo po mnogo igranem italijanskem komediografu, ki vselej najde častno mesto v svetovnih repertoarjih. Komedijo odlikujejo izvrstno zarisanje značaji, duhovita iskrivost, blagozvočnost dialoga pa domiselna situacijska komika.

Za kmetovalce

Mleko je eno redkih hranil, ki vsebuje na kupe vseh hranilnih snovi, ki jih človek rabi za svoj obstoj — beljakovine, maščobe in ogljikove hidrate.

Mleko je osnovna in edina hrana mlademu organizmu, zato je tako popolno in ima neprecenljivo vrednost za človekovo prehrano. Prebivalci mlekarsko naprednih držav vključujejo mleko prav v vsak obrok. Švedska, Danska, Anglija ali predstavnike drugih naprednih držav zahodne Evrope si ne moremo zamisliti brez obveznega kozarca mleka ob krepkem obroku zrezkov ali podobnih mesnih jedi.

Higiena mleka

Skoraj ni hranila, ki bi se tako hitro in lahko pokvarilo, kot mleko. V njem bakterije tako kot človek najdejo vse potrebno za svoj razvoj. Vse kvarjenje mleka in mlečnih izdelkov, pa naj bo to kisanje, sladko sirjenje, gnitje z razkrojem beljakovin in masil, nezajeljen duh, grenkoba, sluzavost, žarkost, milnat okus, neprijeten vonj, razne barve itd., so posledica rasti oziroma delovanja škodljivih bakterij, ki so prišle v mleko z nečistočo. Bakterije se v mleku odlično počutijo, rastejo in hitro razmnožujejo. Ko bakterija doraste, se razdeli v dve novi bakteriji, in ko ti dve dorasteta, se ponovno delita — in tako se ta proces razmnoževanja pomavlja vsakih 20 do 30 minut. Iz ene same celice (bakterije) nastane lahko v ugodnih pogojih v 24 urah 30 trilionov novih bakterij. Mleko v vrenju zdrave krave vsebuje ca. 300 bakterij v 1 mililitru (v 1 kapljici). Mleko, pridobljeno v naših pogojih, pa vsebuje takoj po molži od 2 do 500 milijonov bakterij v 1 mililitru. V ZDA se danes lahko pohvalijo že z odličnimi rezultati — tam proizvajajo Tako pridobljeno mleko pa le ni popolnoma brez klic — bakterij. Vsebuje jih znatno število. Pri skrbnejšem delu je bakterij v mleku manj, pri površnem delu več. Posvetimo se zdaj vsi pozornost nadaljnemu delu z mlekom. Onemogočiti moramo razvoj tistim bakterijam, ki so kljub naši pazljivosti le prišle v mleko.

Hlev mora biti zračen, svetel in čist

Ob začetku sezone bo še premiera Cankarjevih političnih spisov LEPA NASA DOMOVINA v priredbi Andreja Inkreta, ki bo pripravil še moderno adaptacijo Jurčičevega DESETEGA BRATA. Za mladino bo uprizorjena TRNULČICA Saše Škufce. Ponovili bodo CELJSKE GROFE Bratka Krefta in pred Novim letom DEDKA MRAZA.

Ob začetku sezone bo še premiera Cankarjevih političnih spisov LEPA NASA DOMOVINA v priredbi Andreja Inkreta, ki bo pripravil še moderno adaptacijo Jurčičevega DESETEGA BRATA. Za mladino bo uprizorjena TRNULČICA Saše Škufce. Ponovili bodo CELJSKE GROFE Bratka Krefta in pred Novim letom DEDKA MRAZA.

Nedovoljena trgovina s pralnimi stroji

TRŽAŠKI TRGOVEC JE SAM IN PREKO POSREDNIKOV PRODAL PRI NAS 110 PRALNIH STROJEV IN 24 KOSILNIC

Okrožni javni tožilec v Celju je vložil obtožnico zoper tržaškega trgovca DANTEJA SEMERARO in njegove pomožnike, zakonca MARIJO in FRANCA OBU iz Gorenja ter IVANA LUPSETA iz Velenja. Zagovarjati se bodo morali zaradi nedovoljene trgovine oziroma nedovoljenega posredništva po členu 226 kazenskega zakonika.

Solastnik tržaške firme Aurora, ki ima prodajalno v Via Galattii v Trstu, je začel na lastno roko prodajati superavtomatske pralne stroje tudi pri nas, čeprav je Aurora prodala dnevno lepo število pralnih strojev Jugoslovonom. Sam je prodal za dinarje okrog 40 pralnih strojev, od tega največ na sejmu Alpe — Adria v Ljubljani, da pa bi bil posel še večji, si je pridobil še posrednike.

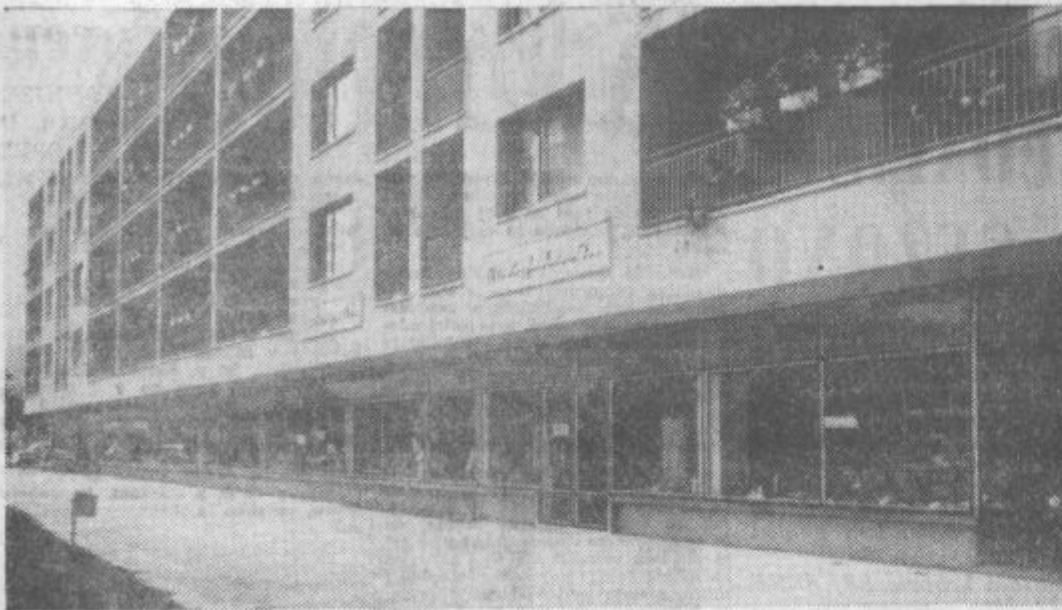
Ob začetku sezone bo še premiera Cankarjevih političnih spisov LEPA NASA DOMOVINA v priredbi Andreja Inkreta, ki bo pripravil še moderno adaptacijo Jurčičevega DESETEGA BRATA. Za mladino bo uprizorjena TRNULČICA Saše Škufce. Ponovili bodo CELJSKE GROFE Bratka Krefta in pred Novim letom DEDKA MRAZA.

Ob začetku sezone bo še premiera Cankarjevih političnih spisov LEPA NASA DOMOVINA v priredbi Andreja Inkreta, ki bo pripravil še moderno adaptacijo Jurčičevega DESETEGA BRATA. Za mladino bo uprizorjena TRNULČICA Saše Škufce. Ponovili bodo CELJSKE GROFE Bratka Krefta in pred Novim letom DEDKA MRAZA.

Ob začetku sezone bo še premiera Cankarjevih političnih spisov LEPA NASA DOMOVINA v priredbi Andreja Inkreta, ki bo pripravil še moderno adaptacijo Jurčičevega DESETEGA BRATA. Za mladino bo uprizorjena TRNULČICA Saše Škufce. Ponovili bodo CELJSKE GROFE Bratka Krefta in pred Novim letom DEDKA MRAZA.

Hotel PAKA VELENJE
Mednarodni barski program
Strip-teas Strip-teas
Vsak dan razen ponedeljka

Velenje omenjajo prvič v zgodovini leta 1250. Razprostralo se je tam, kjer je danes Stara vas. Nekaj časa so ga omenjali kot »Stara Velenje«. Pozneje se je Velenje razvijalo pod velenjskim gradom. Zaradi zelo razgibane trgovine je naselje Velenje kmalu dobilo trške pravice. Kot trg ga prvič navajajo leta 1374.

Med nekdanjo Stara vasjo in Velenjem je nastalo novo in moderno rudarsko mesto, ki je tako povežalo dva stara, a pomembna zgodovinska dela v zaključeno celoto.

Naključje je hotelo, da so prav tako kot nekoč tudi tokrat pričeli imenovati stari del Velenja za »Stara Velenje«, a novi del »Novo Velenje«. Danes se je tako imenovanje povsem izgubilo in nov, harmonično zaključen kraj, ki ga še niso dokončno izgradili, najraje imenujejo rudarsko Velenje.

V zgodovini je postalo Velenje še pomembnejše, ko so ga povežalo z železno kačo leta 1892. Takrat s Celjem, leta 1900 pa z Dravogradom. Kot si je Velenje nekoč pridobilo naslov trg zaradi živahne trgovine, se je zadnja desetletja hitro razvijalo v industrijsko mesto predvsem zaradi naglega razvoja rudnika lignita Velenje. Prvič ga omenjajo leta 1887. Vse do druge svetovne vojne je bila proizvodnja velenjskega rudnika majhna. Leta 1932 je bila proizvodnja lignita le 105.000 ton, električne energije pa so oddali 2.500.000 kwh.

Naravnost strm je bil razvoj Velenja neposredno po drugi svetovni vojni. Leta 1956 so odprli novi jašek rudnika lignita in zgradili termoelektrarno v Soštanju. Proizvodnja lignita je vsako leto rasla. Po predvidevanjih in merjenjih naj bi bilo v smeri profi Soštanju 700 milijonov ton dragocene rude. Za naslednjih sto let dovolj dela, četudi bi rudnik proizvajal letno 6 milijonov ton lignita. Čas terja svoje in reforma je zastavila marsikatero gradnjo. Zamisel, da bi lignit z nizko kalorično vrednostjo vplinjivali kar na mestu proizvodnje, je žal zdrsnila v vodo. Silovit razvoj je bil za nekaj časa ustavljen.

Do tedaj je v Velenju raslo 2500 stanovanj. Več tisoč prebivalcev se ni moglo zadovoljiti s tako nerazvito trgovsko mrežo.

Poleg vitkih stolpnih in dveh nebotičnikov je zrastel kulturni dom, upravni poslopji rudnika in občinske skupščine, zdravstveni dom, hotel Paka in še druge pomembnejše stavbe. Pridne roke rudarjev so zgradile jezero, park, otroška igrišča.

3. julij 1959 bo vedno zapisan v zgodovini mesta Velenje. Takrat je bilo svečano predano novemu namenu novo središče mesta Velenja.

Proizvodnja lignita je prešla dvamilijonsko številko. Pri termoelektrarni Soštanj so zgradili tovarno zidakov. Izdelujejo jih iz odpadnega lungi pepela in romajo v mesto Velenje, v bližino in daljnjo okolico.

Tak buren razvoj je silil urbaniste in projektante k hitrim odločitvam, čeprav ne smemo reči, da tudi niso bile premišljene.

Najprej je bilo treba stanovanj, nato trgovine, upravne in kulturne zgradbe. V središču mesta je zrastel rudarski šolski center z domom mladih rudarjev. V enem samem desetletju so predali namenu dve osnovni šoli.

V mladem Velenju sta po združitvi manjših trgovin nastali dve veliki trgovski podjetji: Velenjski magazin, ali kratko VELMA, in Bazen. Ze leta 1959 sta bili zgrajeni v središču novega mesta veliki stanovanjski zgradbi, katerih pritržne prostore so namenili za trgovske lokale. Projektanti so te prostore primerno načrtali in tako omogočili, da se je trgovska mreža v Velenju lahko okreplila.

V decembru 1957 je bilo z odločbo Občinskega ljudskega odbora Soštanj ustanovljeno trgovsko podjetje Velenjski magazin Velenje in je registrirano pri Gospodarskem sodišču v Celju.

Poglejmo, kaj je zapisano v poslovnem poročilu, prilogi bilance za leto 1958! Poleg akta o ustanovitvi in registraciji podjetja je v njem naštetih enajst strok, ki opredeljujejo prodajo potrošnega blaga.

Novo ustanovljeno podjetje je prevzelo poslovanje bivših poslovalnic: poslovalnice Kmetijske zadruge Velenje, poslovalnice Kurivo KZ Velenje in poslovalnice Kurivo trgovskega podjetja Potrošnik Soštanj. Za upravnika podjetja je bil z ustavno odločbo imenovan tovariš Verdelj Gustav, računovodske posle pa je opravljal tovarišica Lešnik Marija. Osemčlanski kolektiv, ki je bil hkrati delavski svet podjetja, je imel v prvem poslovnem letu kar devet rednih in eno izredno zasedanje. Se isto leto so priključili Velmi še poslovalnico KZ Velenje v Sentilju. Glavna tematika sej delavskega sveta je bil perspektivni razvoj podjetja in v zvezi z njim kadrovske vprašanje. Kako tudi ne!

Po občinskem investicijskem planu naj bi podjetje že v letu 1959 razširilo obseg poslovanja na dve novi sodobni poslovni enoti ob Saleški cesti. Tako naj bi v prvi enoti organizirali prodajo vsega industrijskega potrošnega in specerijskega blaga po vzoru veleblagovnice. V drugi poslovni enoti pa naj bi bila preskrbovalnica z non stop obratovalnim časom. Tu bi bili specerijski, zelenjadni in pekarski oddelki. Kdo se še ne spominja trgovske poslovalnice v starem delu Velenja, na Celjski cesti, ki je do takrat bila najbolj obiskano trgovsko področje! Na tem mestu bo vsak čas sprejela potrošniške prenovljena in sodobno opremljena poslovalnica z železnino. »Le kako se bomo priyadili novim trgovinam!« so zdihovali prebivalci Velenja in okolice. Toda ves nadaljnji razvoj je premagal vse pomisleke in prej plašna in skromna roka potrošnika si je upala seči po izdelkih v novih in svetlih poslovalnicah.

Leto 1958 — prvo leto obstoja — so trgovski delavci Velme uspešno zaključili. Bilanca dela v tem letu je razveseljiva.

In v letu 1959? 15. avgusta so odprli veleblagovnico na Saleški cesti. Ta je vabila potrošnika z oddelkom za deli-

katese, za glasbila, radijske aparate in potrebščine, ure in izdelke iz plemenitih kovin, motorna vozila, nadomestne dele in pribor, ter za steklo, porcelan in keramiko. Hkrati bi odprli še preskrbovalnico v drugi stavbi, česar pa zaradi finančnih ovir tisto leto niso mogli. Promet v letu 1959 je močno porasel, saj se je celotni dohodek v primerjavi z letom 1958 povečal za več kot enkrat. Znatne v tem letu so bile investicije za osnovna in obratna sredstva.

V letu 1960 se je podjetje povzpelo do končne faze načrtanega razvoja. Decembra so odprli preskrbovalnico, ki jo je središče novega dela Velenja tako željno čakalo. Z njo so kapacitete prodajnih prostorov povečali za 25 procentov. Realizacija prometa je ponovno porasla in se je v primerjavi z začetnim letom 1958 dvignila kar za 264 procentov. Vse sile mladega podjetja v tem letu so bile namenjene ureditvi preskrbovalnice. Poleg milijonske investicije so z lastnim trdim delom in prihranki prispevali več kot milijon dinarjev, da je nova poslovna enota lahko pričela nemoteno obratovati. Poleg poslovalnice za kurivo, ki je dobila dovoljenje za prodajo na veliko, je na ponudbo grosističnega podjetja Slovenija delavski svet sprejel sklep, da razširi predmet poslovanja na pohištvo.

Leto 1960 je bilo leto ogromnih naporov, nešteti in skritih ur dela, ter skrbni za vzgojo strokovnega kadra, ki bo kos tako razširjenemu poslovanju. Samoupravni organi podjetja so storili vse, da bi obvezo, ki so jo sprejeli v začetku leta, izvršili. Ni bilo lahko, vemo. Kajti nove prostore in nove artikole je bilo treba približati novemu potrošniku. Tistemu, ki je prihajal v Velenje po kruh in tistemu, ki si je že dolgo želel biti v solidni trgovini solidno postrežen. Nagradjevanje zaposlenih po učinku dela je le še vzpodbujalo celotni kolektiv, ki je v svoji delovni vni vtrajal.

Kdor dela, napravi napake — to je star in pošten stavek. Brez pomanjkljivosti tudi v Velmi ni šlo. In vse njihovo nadaljnje prizadevanje je bilo, odpraviti vse slabo in potrošniku nuditi v čim bolj ugodnih pogojih več in še boljše blago kot doslej.

Ko pišemo o razvoju podjetja, ki raste kot produkt gigantskega razvoja rudnika in z njim celotnega mesta, je v Velenju z okolično 11.000 prebivalcev. Dejanski efekt izgradnje podjetja v prejšnjih letih je opazen prav v letu 1961. Nova preskrbovalnica je poslovala vse leto z neverjetno lepim prometom. Čeprav še središče novega mesta ni bilo popolnoma obljudeno, je realizacija v primerjavi z letom 1958 porasla za 25 procentov. Obratna sredstva v višini 47.657.045 starih dinarjev zadoščajo za nemoteno delovanje. Vodstvo podjetja odlično usmerja delo. Največ negotovanja povzroča podjetju zelenjava, ki jo prevažajo iz oddaljenih primorskih in štajerskih pokrajin ali pa jo nabavljajo pri grosistih, ki tudi niso kos temu tržišču.

Podjetje se je organizacijsko utrdilo. Njegovi uslužben-

Trgovska hiša, ki jo radi obiščemo

V njej praznujejo deseto - jubilejno leto obstoja

ci so se pričeli novemu in sodobnejšemu poslovanju. Trgovska hiša postaja privlačna in vanjo čedalje raje zahajajo tudi tisti, ki so pred leti še zmajevali z glavo, ki je bila polna predsodkov.

Razveseljivo je, da v vsakem letnem poslovnem poročilu lahko preberemo: »Še vedno ni strelba dovolj kulturna!« Ta misel narekuje drugo, jasno in konkretno. Kader je treba nenehno vzgajati in nenehno opozarjati. Promet v letu 1962 poraste za 43 procentov. Podjetje se na predlog podjetij Savinjski magazin Zalec, poslovalnice Vinska gora in Trgovine z živili Škale priključita obe enoti. Gostišče Pod gradom opusti javno tehniko. Novo, štirinostno, zgradi podjetje ob poslovalnici za kurivo. Podjetje šteje že sedem poslovalnic in sedem oddelkov.

Ze so minila štiri leta plodnega razvoja Velme. Vodstvo kolektiv vedno znova zaupa delovnemu direktorju tovarišu Verdelju. Dotok prebivalstva v Velenje postaja ustaljen. Kolektiv podjetja misli na rekreacijo članstva. Ze drugič bo v letu 1962 njegov sindikat s še tremi drugimi organiziral veliko tombolo. Cisti izkupiček je namenjen za izgradnjo weekend hišic. Tombola ne pomeni samo sredstvo za zbiranje sredstev. Je tudi danes mnogo več. Postaja vsakoletna turistična atrakcija, ki privabi v cvetoče mesto ob Paki tisoče tujcev. Ideja zanjo je vznikla v kolektivu Velme.

V letu 1963 uvedejo v veleblagovnici non-stop odpiralni čas. Odgovode se delitvi osebnih dohodkov in povečajo sklade za 35 procentov. Predmet poslovanja razširijo na veliko za stroki: kurivo in gradbeni material. Povečani promet in nov, neprekinjeni čas obratovanja, terjata še več zaposlenih. V podjetju je 86 zaposlenih.

Velenje z okolično je štel 1957. leta 10.191 prebivalcev. Ob otvoritvi središča jih je še petsto več. 1961. leta je registriranih kar 11.948 ljudi. Tako se do 1964. leta število strmo dviga.

Temu je treba prilagoditi trgovsko poslovanje. Skrbeti

je treba za razširitev prodajnih in skladiščnih prostorov. Med poslovalnicami najbolj uspešno dela ona z železnino. Ko prebiramo sejne zapisnike delavskega sveta in upravnega odbora, se ustavimo ob takihle stavkih: »Treba se bo bolj intenzivno seznanjati s trgovin in potrebami ter željami potrošnikov. Te je treba popolnoma zadovoljiti.« Nadalje je zlasti pomembno še naslednje: »Ne smemo dovoljevati, da bo velenjski potrošnik iskal blago izven našega podjetja ali kraja in ga moramo s hitro in uspešno ter ceneno nabavo preprečiti, da je pri nas kupoval ceneje, kot morda kje drugje.« Da, še danes se dogaja, da Velenjčani kupujejo v Celju in celo Ljubljani, kjer je pač večja izbira ali pa je blago cenejše. Velenjska trgovina je še vedno razkosana in zato še ne dovolj specializirana.

Zato se vedno bolj glasno poraja mnenje o združitvi velenjskih trgovin v močan trgovinski center.

Nedvomno bi bila prva in velika pridobitev, ki se je včasih sploh ne zavedamo, specializacija. So artikli, ki jih v Velenju še vedno ne moreš kupiti. V enotni in veliki trgovski hiši s specializiranimi poslovalnicami bi bilo to mogoče doseči. Nekateri menijo, da bi potem izginila vsaka konkurenca. To je nainnost, saj potrošnik natančno ve, koliko stane neki predmet v Velenju, Celju in Ljubljani.

Osrednji trgovski center pa bi moral dobiti ustrejni trgovski dom po vzorcu velikih trgovskih hiš. Prostor zanj je že rezerviran in bi stal na prostoru med pravkar zgrajenimi nebotičnikom, preskrbovalnico Velme, Sodobno opremo in samopostrežno trgovino.

Predstavniki Velme želijo, da bi se v Velenju čimprej zedinili in skupno pričeli reševati največji in najzahtevnejši problem — izgradnjo trgovskega doma, kar bi bila le korist potrošnika v velenjski občini. Na razširitev trgovske mreže in sodobnejši razvoj se v Velmi že pripravljajo.

Sicer pa — po logiki — zakaj dovoliti, da bi se osebni

dohodki zaposlenih, ki jih je v velenjski občini več kot sedem tisoč, prelivali drugam?

V Poslovnem poročilu za leto 1965 beremo zopet pripombo: »Omenimo predvsem pomanjkanje volnenega blaga, kozmetike, igrač«. Imperator Pestrejša izbira, večji asortiman blaga! Lani je Velma povečala letno realizacijo za 25 procentov. Adaptirali so novi lokal Meso — delikatesa. Fakturirana realizacija v letu 1966 se je povzpela na milijardo in sedemstoštirinosemedeset milijonov starih dinarjev. V primerjavi z letom 1958 se je povečala dvajsetkrat! Svojevreden rekord!

To jesen bo Velma odprla dva prenovljena prostora: Železnino na Celjski cesti, ki je priljubljeno zatočišče domačim in okoliškim potrošnikom, in poslovalnico z mešanim blagom v Skalnah pri Velenju. Zamisel o združitvi velenjskih trgovin in izgradnji velikega trgovskega doma je še vedno zelo živa — in škoda bi bilo, če bi morala zadržati. Kljub rebalansu rudniškega plana za premost je Velenje z okolico še vedno mesto v izgradnji in zato zanj perspektiva še raste. Pomislimo na izgradnjo še ene TE v Soštanju!

Najbolj živo zainteresiran je velenjski potrošnik. Močan avtomobilski promet kaj lahko premaguje kratke razdalje. Posebno relacijo Velenje—Celje! In škoda bi bila, da bi denar odtekal iz občine. Zelim, da bi se želje vodstva in samoupravnih organov Velenjskega magazina uresničile in bi ob naslednji desetletnici obstoja smeli zapisati uspehe, ki jih je dosegla velika trgovska hiša, združena in močna. Brez sebičnosti in zlobel! Naj dopolnimo misel, ki smo jo navedli pravkar, še z demografskim podatkom: v Velenju z okolico živi danes 15.705 ljudi, samo mesto pa šteje 10.065 prebivalcev. Število ni dokončno, ustaljeno, in prav zato je potreba po razširitvi trgovske mreže in večjem asortimanu blaga več kot zaželena.

V RUDNIKU LIGNITA SO DO KONCA SEPTEMBRA NAKOPALI 2.068.000 t PREMOGA

Upravni odbor rudnika lignita Velenje je na svoji redni seji ob koncu meseca septembra med drugim obravnaval tudi proizvodno problematiko podjetja. Po poročilu tehnične službe je znašala dosedanja proizvodnja do 30. IX. 1967 skupno z rudarskim šolskim centrom 2.068.180 ton lignita ali 99,57 % od predvidenega letnega plana za to obdobje.

Skupni primanjkljaj proizvodnje do osnovnega plana za rudniški bazen kot celoto še vedno znaša 8.950 ton, pa čeprav se je v letošnjem letu obratovalo sedem dni manj, kot sicer predvideva osnovni letni načrt. Zaradi težkega proizvodnega oziroma finančnega stanja v začetku letošnjega leta so namreč delavci rudnika bili na 4-dnevnem kolektivnem dopustu, ko se ni obratovalo. Poleg tega pa so izkoristili nekaj več prostih sobot kot je sicer predvideval letni načrt podjetja. Kljub zmanjšanju stalaža v aprilu za ca. 500 delavcev pa je tehničnemu vodstvu podjetja uspelo iz meseca v mesec izboljšati vse elemente, ki vplivajo na boljše, racionalnejšo in kvalitetnejšo proizvodnjo.

Na podlagi izvajani glavnega inženirja proizvodnje tovariša Janeža Grašiča so bili člani upravnega odbora seznanjeni, da je bil septembrski operativni plan osnovne proizvodnje rudnika dosežen s 107 % ali z 264.180 tonami v 25 delovnih dnevih. Od tega je bilo proizvedeno na jami vzhod 188.946 ton, na jami zahod 39.290 ton, medtem ko so učenci Rudarske šolskega centra na delovskih rudnika proizvedli 35.944 ton lignita.

Na podlagi razprave po predhodnem predlogu poročevalca pa je upravni odbor sprejel in potrdil predlog operativnega plana za mesec oktober. Po tem predlogu je predvidena proizvodnja za 4,43 % večja od obstoječega osnovnega plana za ta mesec. V štiriindvajsetih delovnih dnevih, ob dveh prostih sobotah dne 7. in 28. oktobra, je predvideno v tem mesecu proizvesti 254.000 ton lignita ali dnevno ca. 10.500 ton, kar vsekakor predstavlja velik uspeh in napredek v doseganju jamskih učinkov, ki so se v primerjavi z lanskim letom občutno izboljšali.

Precejšen uspeh so v zadnjem času dosegli v vzhodnem jamskem obratu z uvedbo posebne, sistematične kontrole odstreljevanja v jami, katere osnovni namen je, da se s posebnimi metodami in načinom dela pri odstreljevanju vrtn, skuša pridobiti čim več debelejših asortimanov lignita ob istočasnem zmanjšanju porabe normativnega materiala, kot so razstrelivo, les, električni in podobno.

V zaključni debati o proizvodnih vprašanjih so člani upravnega odbora in ostali navzoči strokovni delavci podjetja poudarili, da je osnovna naloga vseh članov delovne skupnosti, čim bolj dvigniti

storilnost dela in učinke in s tem skušati znižati proizvodne stroške do najvišje možne mere. Istočasno je nenehno in stalno posvečati vso pozornost kakovosti premoga, ki se je v zadnjem času zelo izboljšala ter je popolnoma v skladu s predpisano kalorično vrednostjo.

Upravni odbor je nato obravnaval še nekatere tekoče zadeve ter med drugim dodelil na predlog stanovanjske komisije najpotrebnejšim delavcem — prosilcem 32 stanovanj.

Na predlog za kadre in delovna razmerja je upravni odbor po zaključenem razpisu za podelitev štipendij za šolsko leto 1967/68 podelil iz socialnih razlogov dvanajstim prosilcem štipendije, čeprav rudnik trenutno ne potrebuje strokovnjakov ter poleg tega štipendira še 42 dijakov in študentov.

Seja upravnega odbora je bila zaključena z debato, nanašajočo se na začetek gradnje Termoelektrarne III. v Soštanju. Ker že mnogo delavcev v podjetju terja odgovor na vprašanje, kdaj in kako se bo začela gradnja tretje faze soštanjske termocentrale, je direktor rudnika Ludvik Mah, dipl. rudarski inženir, navzoče na seji informiral, da se je zadeva kar nekoliko zavlekla, da pa se vsi partnerji investitorja še niso sporazumeli o nekaterih podrobnostih finančnega značaja. Vsekakor je nujno, so poudarili člani upravnega odbora, da se k zadevi čim prej resno pristopi ter da se podpišejo in ratificirajo predvidene pogodbe in prične čimprej z izgradnjo tega nepotrebnege energetskega objekta.

Delavske športne igre

PREHODNI POKAL ZA RLV

S podelitvijo pokalov in diplom v telovadnici RSC so bile končane III. delavske športne igre občine Velenje. Pokrovitelj iger je bil Občinski sindikalni svet Velenje. Organizacijo pa je prevzela komisija za rekreacijo in oddih pri ObSS s sodelovanjem telesno vzgojnih in športnih društev.

Tekmovanji se je udeležilo 14 delovnih organizacij in sicer: rudnik lignita Velenje, rudarski šolski center Velenje, Gorenje, Vegrad, Chrommet, vsi iz Velenja, tovarna usnja, termoelektrarna, Galanterija, lesnoindustrijski kombinat, kmetijska zadruga, kleparstvo-vodovod in prosveta, vsi iz Šoštanja, trgovsko podjetje Vino in splošno gradbeno podjetje »Oljka« iz Smartnega ob Paki ter Topolišča.

Med seboj so se pomerili v nogometu, odbojki, namiznem tenisu, kegljanju, streljanju in sahu.

Največ uspeha so imeli športniki rudnika, ki so osvojili prehodni pokal občinskega sindikalnega sveta Velenje. Z enakim številom točk je drugo mesto pripadlo termoelektrarni Šoštanj, tretji v skupnem seštevku pa so tekmovalci Galanterije — LIK Šoštanj.

Vrstni red v posamezih panogah:
NOGOMET: 1. Vegrad, 2. rudarski šolski center, 3. Galanterija — LIK, 4. rudnik lignita, 5. termoelektrarna, 6. tovarna usnja.
ODBOJKA: 1. Gorenje, 2. Topolišča, 3. rudarski šolski center.

NAMIZNI TENIS: 1. rudnik, 2. V. no, 3. termoelektrarna, 4. kmetijska zadruga, 5. LIK, 6. rudarski šolski center.
KEGLJANJE: 1. rudnik lignita, 2. termoelektrarna, 3. kmetijska zadruga, 4. kleparstvo-vodovod, 5. LIK.
SAH: 1. Galanterija — LIK, 2. termoelektrarna, 3. Vegrad, 4. rudnik lignita, 5. Gorenje, 6. rudarski šolski center, 7. Prosveta, 8. Chrommet.
STRELJANJE: 1. tovarna usnja, 2. termoelektrarna, 3. tovarna usnja, 4. rudnik lignita, 5. rudarski šolski center, 6. RSC II., 7. Vegrad, 8. kmetijska zadruga.
EKIPNI vrstni red za prehodni pokal:
1. Rudnik lignita 16
2. Termoelektrarna 16
3. Galanterija — LIK 10
4. Vegrad 8
5. Tovarna usnja 6
6. RSC 6
7. Gorenje 6
8. Kmetijska zadruga 5

šport šport šport

SLOVENSKA CONSKE LIGA — NOGOMET

Vsaka po eno točko

Sesto kolo prvenstva v slovenski conski ligi je potekalo v znamenju dvoboja med moštvom Velenja in Drave iz Ptuj za prestiž na vrhu lestvice in dvoboja med Partizanom (S) in Smartnom. Medtem, ko sta se konkurenta za vodstvo mesto razšla s neodločenim rezultatom je to zasedla Nafta iz Lendave. Nogometaši Smartnega so še nadalje edina neporažena enajsterica.

VELENJE — DRAVA 3:3 (2:2)
Velenjčani so že v prvih minutah igre navdušili blizu 400 navijačev z dvema zadetkoma Majdaka in Kovaca. Veselje pa se je kmalu poglobilo, saj se gostje s 15. minutah igre rezultat izenačili. To pa je neugodno vplivalo na razpoloženje domačih igralcev, ki se nikakor niso mogli zbrati.
V drugem delu je sodnik Zorko iz Celja izločil iz igre Majdaka in Ptujčana Gerečnika. Ob številnih priložnostih na obeh straneh so se prvi znašli gostje in dosegli svoj tretji zadetek. Razvnela se je velika borba v kateri so imeli več od igre domačini, vendar so uspeli le izenačiti rezultat na 3:3. Strelec gola je bil DEVIČ.
Velenje je nastopilo v postavi: Filipovič (Jurčo), Špegel, Sitar, Ramšak (Kurec), Korom, Trpin, Majdak, Gobjević, Kujan, Kovac, Devič.
SMARTNO — PARTIZAN (S) 1:1 (1:0)
Nogometaši iz Smartnega ob Paki so bili v prvem delu uspešnejši. Vendar pa je bil en zadetek premalo, da bi vodstvo obdržali do konca. V nadaljevanju so Šoštanjčani imeli vrsto priložnosti. Uspelo pa jim je le enkrat premagati izvrstnega vratarja Podgorška, ki je bil najboljši na terenu in najzanesljivejši, da je domače moštvo še nadalje neporaženo. Za Smartno je dosegel gol Podgoršek, za Šoštanjčane pa Tajnik.
Smartno — Podgoršek A., Turnšek, Berdnik I., Polak, Berdnik II., Gorličnik, Adžič, Anžec, Podgoršek I., Bole.
Šoštanj — Čepelnik, Erhart, Slatinšek, Kac, Novak, Tajnik, Vučina, Pavšek, Kostanješek, Cimperman, Krajnc.
Ostala srečanja 6. kola:
Grafičar — Zalec 5:8 (1:5)
Fužinar — Steklar 3:0 (1:0)
Peca — Olimp 1:4 (1:2)
Branik — Nafta 2:5 (2:4)

Lestvica po 6. kolu:

Nafta	6	4	1	1	23:10	9
Drava	6	4	1	1	22:11	9
Velenje	6	4	1	1	16:6	9
Smartno	6	2	4	0	12:10	8
Olimp	6	3	1	2	12:9	7
Steklar	6	3	0	3	11:11	6
Zalec	6	3	0	3	19:21	6
Branik	6	2	1	3	13:21	5
Grafičar	6	2	0	4	14:16	4
Partizan	6	1	2	3	9:15	4
Fužinar	6	1	1	4	7:19	3
Peca	6	1	0	5	8:17	2

Slovenski telo vadci v Velenju

V telovadnici rudarskega šolskega centra so v počastitev občinskega praznika nastopili najboljši slovenski telovadci in telovadke. Med njimi tudi državni reprezentanije.

Prireditev so organizirali občinski sindikalni svet, rudarski šolski center in občinska zveza za telesno kulturo. V pozdravnem govoru se je sekretar rudarskega šolskega centra Albin Amon zahvalil telovadcem in gimnastični zvezi Slovenije za nastop v Velenju ter izrazil željo, da bi med velenjsko mladino našli kar največ posnemačev.

Predsednik komisije za oddih in rekreacijo Milan Stimac pa je nato podelil pohvale in diplome zmagovalcem delavskih športnih iger za leto 1967, ki so bile pod pokroviteljstvom občinskega sindikalnega sveta Velenje.

V prostem programu so gimnastičarji nastopili na bradlji, konju z ročaj, gredi, drogu in akrobatiki. Najzastrepnejše sestave so prikazali državni reprezentanti Milenko Kersnič, Avgust Küssel, Miloš Vratič, Tine Šort ter telovadki Marčenka Kovač in Rika Traunšek.

Dekleta so prikazala tudi kratke sestave moderne gimnastike, ki se v zadnjem času tudi v naši državi vse bolj uveljavljaja.

Za mojsrta izvajanja na posameznih orodjih so jih gledalci nagradili z burnim ploskanjem.

ROKOMET — SLOVENSKA LIGA

BREZICE — RUDAR (V) 33:14 (18:9)

Velenjčani v Brezicah niso bili dosedaj nasprotnik razigranemu domačinom. V prvem delu so se Velenjčani še kar dobro upirali. V nadaljevanju pa so jih domačini povsem onemogočili. Najboljša pri Velenjčanih sta bila Ovenik in Mravljak.

Za Rudarja so nastopili: Bukvič, Šušovšek I., Pocaž, 2. Ornik, Mravljak 3, Blagočinski I., Ravnjak, Pistonič.

ROKOMET — SLOVENSKA LIGA

Ostali rezultati 7. kola:
Celje : Rudar (T) 12:10 (5:9)
Slovan : Slovenjgradec 14:12 (5:7)
Ajdovščina : Drava 16:22 (8:7)
Ormož : Ribnica 16:15 (8:6)
Piran : Trzica 20:18 (10:3)

Velenjčani so še brez točk in so na zadnjem mestu. Medtem ko je na vrhu še vedno Ormož s točko pred Celjem, ki ima 11 točk.

BOLEZNI IN ZDRAVLJENJE

Vnetje trebušne mreže (pleuritis)

Pleuritis je zelo pogosta bolezen in težko je najti človeka, ki vsaj enkrat ni bolehal na eni izmed oblik pleuritisa. Pleuritis se javlja v dveh oblikah: kot suhi in kot vlažni pleuritis, z zbiranjem tekočine v pleuralni votlini, poznat ljudem kot vnetje pljučne mreže z vodo. Tekočina, ki jo vneta mreža izloča, se zbira v pleuralni votlini in pritiska na pljuča.

Pleuritis se navadno navezuje na vnetje pljuč, čeprav se lahko pojavi tudi kot samostojna bolezen. Povzročitelj bolezni je najpogosteje bacil tuberkuloze. Po nekaterih statističnih podatkih je dokazano, da 95 bolnikov od stotih, ki so bolehal na pleuritisu, oboji kasneje na eni izmed oblik tuberkuloze. Pleuritis je lahko tudi revmatičnega porekla. Pleuritis lahko povzročijo tudi granuloma zoba, sepsa kot posledica angine, obolenje slepega črevesa, žolčnega mehurja itd. Tekočina, ki se zbira v pleuralni votlini je lahko rumenkasta, gnojna, krvava. Po ozdravitvi, ko tekočino odstranijo, običajno pride do zračenja pleuralnih listov.

Večina vnetja pljučne mreže se prične suho. Bolnik občuti bolečine v prsnem košu, ki se povečajo pri globljem dihanju, kašlju ali govoru. Bolečina se lahko širi proti rami in vratu, včasih tudi proti trebuhu. Temperatura je normalna ali se malo poveča. Diagnozo suhega pleuritisa ni težko postaviti. Zdravljenje sestoji v zmanjšanju temperature in bolečin. Bolnik mora nekaj dni ležati, v tem času dobiva zdravila proti bolečinam, kašlju, temperaturi in antibiotike. Ko suhi pleuritis že nekaj časa traja, pa tudi že na samem pričetku bolezni, lahko pride do izliva tekočine in nastanka vlažnega pleuritisa. Tedaj se pojavi visoka temperatura, suh kašelj, otežkočeno dihanje, obilno znojenje. Tok bolezni in trajanje vlažnega pleuritisa sta različna, kar je odvisno od povzročitelja bolezni. Predvideva se, da je preko 90 do 100 vlažnih pleuritisov tuberkulozne narave.

Ce se z običajnim zdravniškim pregledom in rentgenom ne more postaviti točna diagnoza, navadno punktirajo sumljivi del. Pri punktiranju tuberkuloznega pleuritisa se dobi kri, včasih pa tudi bacile tuberkuloze.

Ker je vlažni pleuritis v glavnem tuberkulozne narave, se zdravljenje izvaja v tej smeri. Po ugotovljeni diagnozi se prične z zdravljenjem in najmanj šest mesecev se daje kombinirano Streptomycin in Eutizon, a kasneje PAS in Eutizon. V tem času bolnik ne sme delati.

Včasih so punktirali. Danes to izvajajo samo takrat, če je toliko tekočine, da ta pritiska na srce in na velike krvne rese, kar se manifestira z otežkočnim dihanjem, hitrejšim bitjem srca. Tekočino punktirajo počasi — en liter na dvajset minut in nikoli je ne spunktirajo več kot en liter in pol. Če je tekočina krvava kot pri tuberkulozi, jo izpunktirajo 300 do 400 gramov, ker se ponovno nabere. Poleg navedenih postopkov je pomembno tudi pravilno ležanje bolnika. Seveda ne sme ležati na boleči strani. Bolnik mora vezbiti trebušno dihanje. Vsako uro mora napraviti 10 do 15 globokih dihov. Ves čas bolezni pa mora biti pod zdravnikovo kontrolo.

Uspel nastop Partizana Šoštanj

Partizan iz Šoštanja je v počastitev občinskega praznika priredil telovadni nastop na kotlarskem stadionu. Blizu 300 gledalcev je z zanimanjem spremljal nastope cicibanov, pionirjev, pionirk ter ritmično baletne skupine.

Program so pripravili Matjaž Natek, Gizela Natek, Milogo Jarnovič, Jelka Čretnik in Tea Podgoršek.

PIONIRJI SO TEKMOVALI

V počastitev občinskega praznika je nogometni klub Velenje priredil nogometni turnir pionirskih ekip. Nastopilo je A in B moštvo Velenja in moštvo iz Smartnega ob Paki (žal se Šoštanjčani niso odzvali).

Najbolji so je izkazalo B moštvo iz Velenja, ki je premagalo oba nasprotnika in sprejelo pokal občinske zveze za telesno kulturo Velenje.

Rezultati:
Smartno — Velenje I. 2:1 (0:0)
Velenje II — Smartno 4:0 (2:0)
Velenje II — Velenje I. 5:1 (4:1)
Vrstni red: Velenje II — 4, Smartno — 2, Velenje I — 0 točk.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi nadvse ljubečega sinka

MARJANA POMPETA

se iskreno zahvaljujemo predstavnikom rudarskega šolskega centra, vzgojno varstvene ustanove, sorodnikom, prijateljem, darovalcem vencev, govornikom, vsem ki so izrekli sožalje in ga spremljali k preranemu počitku.

Velenje, 15. 9. 1967 Zalujoči starši in sorodniki

ZAHVALA

Ob prerani izgubi moža in očeta

Miha Verdeva

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ga v tako velikem številu spremlili na njegov zadnji poti. Posebej se zahvaljujem sosedom, gaslicem iz St. Ilja, organizaciji Zveze borcev iz Ponikve, častni straži iz rudnika, rudarski godbi, govornikom in pevcom.

Zaluojača žena Slava s snom Jelkom

Kotalkarji v svetovni areni

PRED DNEVI SO SE VRNILI DOMOV VELENJSKI KOTALKARJI FRANCI BLATNIK, NATASA DERMOL IN SLAVKO KORENIČ. TI SO SKUPNO Z OSTALIMI PREDSTAVNIKI DOSTOJNO ZASTOPALI JUGOSLOVANSKI KOTALKARSKI ŠPORT NA SVETOVNEM PRVENSTVU V UMETNOSTNEM KOTALKANJU V BIRMINGHAMU V ANGLIJI.

Uvrstitve naših reprezentantov: Binca Kristan (Medveščak — Zagreb) 6. mesto, par Barbara Senk — Mitja Sketa (Olimpija — Ljubljana) 8. mesto, Franci Blatnik (Rudar Velenje) 10. mesto, par Nataša Dermol — Slavko Korenič (Rudar Velenje) 11. mesto.

UVELJAVLANJE JUGOSLOVANOV

V kvalitetnem pogledu so med tekmovalci prevladovali kotalkarji iz ZR Nemčije. Tem pa so se letos močno približali Američani. Tudi domačini so s pridom izkoristili svoj teren in simpatije publike. Lahko bi rekel, da se za temi »velsilami« lahko uvrstijo jugoslovanski kotalkarji. Mlada jugoslovanska ekipa je s svojo uvrstitvijo opozorila, da bo treba v bodoče z našimi resno računati.

Prvenstva se je udeležil tudi trener velenjskih kotalkarjev Hinko Dermol, zato smo ga zaprosili, da nam kaj več pove o svojih vtisih s prvenstva.

PORAST KVALITETE

V primerjavi s prvenstvom, ki je bilo v Essenu (ZNR) lahko rečem, da je bilo prvenstvo v Birminghamu kvalitetno na mnogo višjem nivoju. Razlog za to je nedvomno v odločitvi mednarodne organizacije za kotalkarje (CIPA), ki je omejila število tekmovalcev iz posameznih držav. Tako je moških posamezno letos nastopilo le 15, lani 22 tekmovalcev, ženske toke 23, lani 34 tekmovalcev. To pa je imelo za posledico, da so tekmovalci bili precej bolj izenačeni med seboj. Kvaliteta pa je porasla predvsem po zaslugi kotalkarjev iz ZDA. Američani so uvedli v svoje proste sestave mnogo pestrejšee elemente, kar daje kotalkarju večjo atraktivnost. S tekmami kotalkanjem bodo Američani v bodoče prekinili primat kotalkarjev ZR Nemčije. Razlika med dosežki v drsanju in kotalkanju postaja vse manjša, saj kotalkarji izvajajo najzahtevnejše skoke in piroete.

BLATNIK VELIK TALENT

Največji uspeh doslej na podobnih prvenstvih je zabeležila Binca Kristan, ki se je med 23 tekmovalkami uvrstila na odlično 6. mesto.

Velenjčan Franci Blatnik je v svoji konkurenci osvojil več točk kot Kristanova, vendar je zavzel 10. mesto, kar kaže, da se je pri moških težje uvrstiti med najboljše. S svojim kotalkanjem je Blatnik zbudil pozornost vseh strokovnjakov, ki nam pripisujejo glede na eleganco in atletske sposobnosti velik napredek.

Z veliko simpatij sta bila sprejeta najmlajši par Nataša Dermol in Slavko Korenič. Svoj program sta izvedla brezhibno in dobila doslej najvišjo oceno in se uvrstila v mednarodni razred. Oba imata še pre malo tekmovalnih izkušenj za tako zahtevno tekmovanje.

Odlikovali so se tudi organizatorji, ki so brezhibno in pedantno izpeljali prvenstvo. Ves program je prenašala televizija, omrežje BBC in po magnetoskopu tudi ameriška televizija.

Rezultati so pokazali, da se lahko naši kotalkarji v bodoče potegujejo za mesto med najboljšimi. Da pa bomo to dosegli, bo potrebno zagotoviti možnost treniranja pod vodstvom kvalitetnih trenerjev.

Zahvaliti se moramo občinski zvezi za telesno kulturo Velenje, ki mi je omogočila, da sem se lahko kot trener velenjskih kotalkarjev udeležil svetovnega prvenstva, je zaključil Hinko Dermol.

Skratka prireditev povsem na visoki ravni.

REKORD MELANŠKA 365 KG

Na odprtem prvenstvu Slovenije za mladince se je najbolj izkazal Velenjčan Franc Melanšek, ki je postavil kar dva nova državna rekorda v težki kategoriji. V sunku je dvignil 140 kg, v triatlonu pa 365 kg.

Slovenska prvaka sta postala tudi njegova klubska tovariša M. Sušek v lahki kategoriji z 255 kg in B. Adamič v srednji kategoriji 265 kg. Vsi trije imajo pravico nastopiti na državnem mladinskem prvenstvu.

RAZGLAS

Po 6. točki navodila o postopku z najdenimi predmeti (Uradni list FLRJ, št. 93/49) objavlja oddelek za notranje zadeve Skupščine občine Velenje, da so bili na območju mesta Velenja in okolice najdeni spodaj navedeni predmeti:

1. moško kolo, znamke ROG-TURING, črne barve, najdeno v Saleku,
2. moško kolo, neznane znamke, črne barve, najdeno v Velenju,
3. moško kolo, znamke ROG-SPORT, sive barve,
4. rezervno kolo za poltovorni avtomobil, najdeno v Bevcvah.

Prosimo lastnike teh predmetov, da jih dvignejo pri oddelku za notranje zadeve Skupščine občine Velenje v roku 12 mesecev po objavi tega razglasa. Po tem roku bodo predmeti last družbenega premoženja. Najdene predmete lahko dvignete vsako sredo popoldan.

Načelnik Martin Tovornik

MALI OGLASI

— V lepo urejeno stanovanje in na hrano sprejem tri fante. Naslov v uredništvu.

FOTOAMATERJI!

FOTO PAJK Velenje

vas obvešča, da zopet redno razvija vse vrste color filmov ter izdeluje original AGFACOLOR povečave vseh velikosti. Fotoamaterji dobijo BREZPLAČNO STROKOVNO NAVODILO za fotografiranje z barvnimi filmi. Barvni filmi so amaterjem na razpolago v vseh velikostih. — Brezobvezno se lahko prepričate o izredni kvaliteti in solidni ceni!

Praznovali smo...

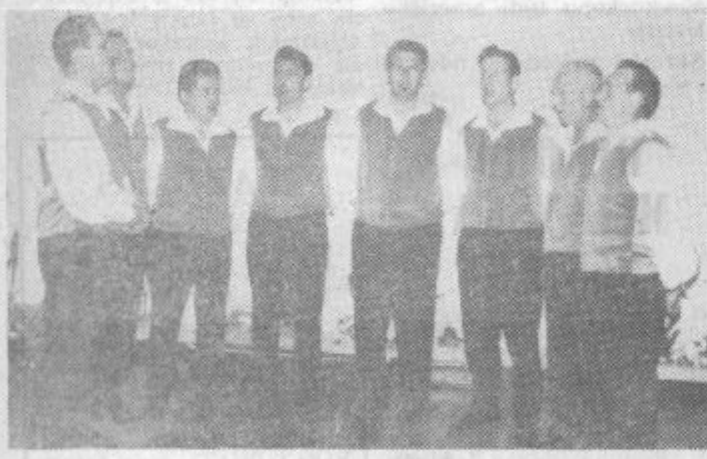
Predsednik občinske skupščine Peter Krapež je prerezal vrvico in izročil cesto od Grebenška do Belih vod

Franc Leskošek-Luka je podaril doprnski kip Toneta Tomšiča velenjskemu muzeju

Jože Melanšek, eden od glavnih pobudnikov, je spregovoril pri otvoritvi ceste v Bele vode

Taborniki odreda Pustega gradu, ki so dobili letošnjo Kajuhovo nagrado, so za praznik pripravili razstavo iz taborniškega življenja

Pevci Saleškega okteta na koncertu v delavskem klubu

Tudi asfaltirana ploščad Trga svobode v Soštanju je delovna pridobitev ob občinskem prazniku.

3x3

SREČANJA

Obiskali smo jo na njenem domu, v Arnačah št. 23. Bila je preseščena in kar nekam nejevoljna, ko smo povedali od kod smo. S težavo smo začeli razvijati njeno ustvarjalnost.

Ze več kot 30 let piše MARIJA JELEN-BRENČIČEVA pesmi. Tudi pesem — Tu utripa novo nam Velenje — je spenila ona. Takole je zapisala potem, ko se je nekega večera vrnila domov iz Velenja:

Zvezde se prižigajo v modrini, radovedno dol na zemljo zro: Mar nocoj v Saleški se dolini razprostrlo novo je nebo?

To pa ni nebeških zvezd žarenje, ni večernega neba prijazni soj... Tu utripa novo nam Velenje — tisoč luči v njem gori nocoj!

Trudni se očetje in sinovi vračajo iz rudnika domov. Ko izmučijo jih črni rovi, sprejme jih ljubó domači krov...

In ko v mestu luči pozaspijo, ne zaspi življenje pod zemljo. V rudnik nove množice hitijo — tam nam črno kopljejo zlato!

Ko ji je bilo 18 let je izdala v samozaložbi zvezčič sedemindvajsetih pesmi pod naslovom »Speg tihe doline«. Prelistavali smo natiskano brošuro malega formata. V njej so same lirčne pesmi iz življenja na kmetih.

— Včasih sem znala vse svoje pesmi na pamet, je končno spregovorila Marija Jelen. Nekatero sem zapisala, druge pa sem ščasoma

pozabila. Če mi je kdo napisal? Clovek mora nekaj doživeti, občutiti — šele potem je to kar napiše odraz njegove volje in hotenj. Napisa-la sem že nekaj pesmi po naročilu, vendar, kot sem že povedala, takšne pesmi s težavo napišem.

— In kdaj pesnikujete? — Če bi zdajle sedla, prav gotovo ne bi nič napisala. Predvsem takrat, kadar je navdih. — So vaše pesmi že kje javno objavili?

— Ze, pred vojno v raznih listih. Po vojni pa največ v Kmečkem glasu.

MARIJA JELEN-BRENČIČEVA

— Vaš vzor? — Simon Gregorčič, njegovih pesmi sem tudi največ prebrala.

Ljudska pesnica Marija Jelenova je prišla v Arnače 1939. leta. Tu si je ustvarila družino in dom. Nikoli ni bila v službi. Vseskozi je kmetovala. Pri hiši se je rodilo devetero otrok. Do-sti dela in dosti skrbi, pa kljub temu je v njej toliko volje in moči, da še vedno po malem piše. Med njenimi zadnjimi je pesem o Velenjskem jezeru...

Iz njenih pesmi veje čisto in neprisljano izražanje. Kratki stihji so značilnost, katerih se pesnica vse do današnjih dni ni odrekla. Poslovili smo se. Stisk roke in želja, da bi ta vztrajna kmečka žena še napisala več pesmi.

POROKE

- STROPNIK Ivan, zidar iz Skornega pri Soštanju št. 40 in RAMSAK Rozalija, delavka iz Malega vrha št. 44/a.
- Jožef Karl BRATKOVIČ, rudar iz Podgore št. 25 in Ana JAVORNIK, delavka iz Podgore št. 25.
- Franc Ferdinand OČEPEK, rudar iz Podgorja št. 3 in Ana POLAK, delavka iz Skornega št. 9.
- Pavel KREMER, kotlovski in strojni ključavničar iz Velenja, Sercejeva cesta št. 6 in Marjana PANTNER, trgovska pomočnica iz Pake pri Velenju št. 8.
- Martin PUSTATICNIK, učitelj iz Pleštvca št. 27 in Olga PLAZL, trgovska pomočnica iz Velenja, Celjska c. št. 38.
- Franc DOLINSEK, kmetovalec iz Laz št. 25 in Hedvika OROZEL, poljedelka iz Laz št. 6.
- Ivan KOVAC, rudar iz Velenja, Kersnikova c. št. 5 in Barbara GREDEL, delavka iz Velenja, Saleška c. št. 14/a.
- Drago VRHOVNIK, rudar iz Pake pri Velenju št. 15 in Marija ZAHOJNIK, delavka iz Pake pri Velenju št. 35.
- Franc POBERZNIK, strojni inženir iz Raven na Koroškem, Ob Suhli 32 in Berta BOH, predmetna učiteljica iz Raven na Koroškem, Čečevje št. 53.
- Marjan Ludvik BESKOVNIK, rudar iz Velenja, Čopova 14 in Stanislava GROBELNIK, delavka iz Velenja, Čopova c. št. 14.
- Vjekoslav SVALJEK, električar iz Velenja, Aškerčeva 9 in Vida RIHTER, delavka iz Velenja, Aškerčeva 9.
- Karel SILC, strojnik iz Velenja, Čufarjeva c. št. 3 in Milena VRBIC, gospodinjica pomočnica iz Velenja, Saleška 22.
- Ivan FELICIJAN, uslužbenec iz Hrastovca št. 52 in Helena KORTNIK, kemični laborant iz Soštanja, Tovarniška pot 4.
- Franc KACICNIK, strugar iz Smartnega ob Paki št. 125 in Ivanka JELEN, uslužbenka iz Celja, Mariborska 38.
- Stefan FELICIJAN, krojaški pomočnik iz Velenja, Stritarjeva 3 in

- Marija VIDEMSEK, krojaška pomočnica iz Velenja, Jenkova c. št. 5.
- Franc KLANFER, strojni ključavničar iz Soštanja, Metleče št. 18 in Jožefa DOBNIK, uslužbenka iz Soštanja, Kajuhova c. št. 35.
- Karl SEVSEK, rudar iz Skal št. 110 in Angela JELEN, delavka iz Lokovice št. 45.
- Rudolf KLANFER, strojni ključavničar iz Soštanja, Metleče št. 18 in Marija VERTOT, delavka iz Soštanja, Glavni trg št. 6.
- Franc KOVAC, ključavničar iz Loke št. 32 pri Zagorju ob Savi in Jožefa FRANCE, inv. upokojenka iz Lokovice št. 115.

SMRTI

- Ida SKUFCA, gospodinja iz Velenja, Kersnikova c. št. 25, stara 62 let.
- Anton REINER, soc. podpiranec iz Suleka št. 32, star 94 let.
- Marija BREZOVNIK, gospodinja iz Velenja, Jenkova c. št. 12, stara 71 let.
- Franc LICHTENEGGER, upoko-jenec iz Velenja, Koroška c. št. 80, star 76 let.
- Terezija OSLOVNIK, gospodinja iz Pesja št. 25, stara 80 let.
- Jože AVBERSEK, učenec osemletke iz Smartinskih Cirkovc št. 2, star 13 let.
- Ivan LAHOVNIK, krojač iz Velenja, Gubčeva c. št. 2, star 67 let.
- Franc KUMERC, rudarski upoko-jenec iz Pesja št. 69, star 81 let.
- Alenka KLANČNIK, dijakinja iz Voljnika št. 38/B, stara 19 let.
- Marjeta SUMAH, delavka iz Skornega pri Soštanju št. 52, stara 70 let.
- Franciška KORADEJ, gospodinja iz Soštanja, Kajuhova c. št. 31, stara 70 let.
- Franc KESPRET, kmetovalec iz Lokovice št. 110, star 81 let.
- Barbara RAZBORNIK, družinska upokojenka iz Soštanja, Aškerčeva 26, stara 69 let.
- Genovefa KOROSEC, gospodinja iz Topošice št. 59, stara 65 let.
- Anton RENKO, rudarski upoko-jenec iz Opekarnice 28, Trbovlje, star 58 let.

od 18 do 96 let

Kakšni so moške

Čeprav je lestvica človeških sposobnosti, karakternih lastnosti in specifičnosti neskončno visoka, trdijo psihologi, da je na njihovi podlagi mogoče določiti tip človeka. Poglejte kategorijo mož.

TIRAN V HISLI. Pojavlja se šestokrat tudi v družtvih, ki se zavzemajo za enakopravnost žena. Zahteva absolutno pokoravanje družine. Ženske so za njega manjvredna bitja. S tiranom se ni mogoče pogovoriti o kakršnihkoli problemih družine. Samo spretna ženska ga lahko premaga s tem, da ga prepriča, da je njegova želja tudi njena želja.

ZAPOSLEN MOZ. V dobi dink za vse večjim zaslužkom, šestokrat srečamo takšnega

moža. Mora stalno nekaj delati: doma neprestano telefonira, stalno se pogovarja z nekom. V privatnem življenju ima samo eno temo: svoje delo. Njemu ni važno, če se žena spozna na to kar on dela, zanj je važno to da ga pazljivo posluša.

MOZ, KI SE MESA V VSE.

● To je možki, ki stalno sedi doma in ga žena le težko spregovori za sprehod. Takšen možki se suče po kuhinji, kleti, kontrolira prav vse in ničesar brez njega ne more biti dobro opravljeno. To je ravno tako, kot če bi imela žena v stanovanju taščo.

NEZAJINTESIRAN MOZ.

Je ravno nasprotje prejšnjemu. Vse kar se dogaja v stanovanju je zanj brez vrednosti. Misli na druge stvari in smatra, da je žena dolžna misliti na vse — od nakupa kurjave do uspeha otrok v šoli. Mož je kot pravi »minister zunanjih zadev«, ker ga družina ne veže.

NOVICE IZ ŠMARTNEGA OB PAKI

Ob priliki praznika občine Velenje so v Smartnem ob Paki odprli v osnovni šoli predšolski oddelek. Tako se je izpolnila dolgoletna želja, posebno onih staršev, kjer sta zaposlena oba starša. V predšolski oddelek so sprejeli 18 otrok.

0—0—0

Ker ni nobene prave kupčije s sadjem, katerega je v našem kraju letos obilo, bodo večji del tega predelali v sadjevec in žganje. Čudno res, kadar je dovolj sadja, takrat kmetijska zadruga ne pokaže nobene korajžje, da bi sadje odkupila in ga spravila na trg. Kmetje tega ne morejo razumeti...

spodarsko reformo, dosegli tisto osnovo, na kateri lahko solidno razvijamo nadaljnji gospodarski razvoj. Člani družbeno-političnih organizacij so na tej razširjeni seji sprejeli ustrezno priporočilo. Subjektivne sile bodo morale v tem obdobju razgibati samoupravne organe, strokovnjake in vse proizvajalce. Poiskati bodo morali sami v vsaki posamezni delovni organizaciji najboljše rešitve.

Zadnje vesti

SEMINAR ZA VODSTVA SOCIALISTICNE ZVEZE

Člani izvršnega odbora občinske konference SZDL so na zadnji seji sklenili, da bo v petek, 13. oktobra seminar za predsednike in sekretarje krajevnih odborov SZDL. Seminar bo vsak dan v Soštanju, v vili Siroko.

Predsednik občinske konference SZDL Milan Šterban bo dopoldan vodil razgovor o vlogi in nalogah SZDL v prihodnjem obdobju. To razpravo pa bodo neposredno povezali z organizacijskimi in metodičnimi vprašanji pri delu krajevnih odborov Socialistične zveze.

Na seminarju bodo informirali prisotne z gospodarskim gibanjem v naši občini in o reorganizaciji zdrav. službe ter o pripravah na sprejem novega zakona o zdravstvenem zavarovanju kmetov. Podrobno pa se bodo seznanili tudi z

aktualnimi mednarodnimi in političnimi odnosi in vlogi ter aktivnosti Jugoslavije v prizadevanju za njihovo mirno rešitev.

Z GOSPODARSKIMI DOSEŽKI NE MOREMO BITI ZADOVOLJNI

Tako so povedali na torkovi razširjeni seji občinskega komiteja Zveze komunistov, kjer so bili poleg članov komiteja tudi člani izvršnega odbora občinske konference SZDL in predsedstva sindikalnega sveta, ko so proučevali gospodarsko gibanje prvega polletja in se dogovorili o nalogah družbeno-političnih organizacij pri ustvarjanju družbene in gospodarske reforme. Ugotovili so, da se gospodarske organizacije še vedno prepočasno prilagajajo novim pogojem gospodarjenja. Premalo se orientirajo na izvoz in ne proučujejo sproti tržišča. Ne morejo se odvaditi starega neorganiziranega proizvodnega dela in zastarele miselnosti.

Kljub vsemu pa so ugotovili, da smo v velenjski občini v obdobju, ko uredničujemo go-

Oglašujte in dopisujte V NAŠ LIST!